

Destroyed buildings can be rebuilt; destroyed works of art may possibly be replaced by new creations; but every animal and every flower which becomes extinct is lost forever in the most absolute of all death

Joseph Wood Krutch

L.P. van Mallandstraat 46
4754 AP Stampersgat
Telnr.: 06-40947232

info@stichtingspots.nl / www.stichtingspots.nl / www.knuffelfarms.nl

KvK West Brabant: 20114314

Bankinstelling: ING

NL90INGB0004611235 (algemeen) / NL58INGB0004496284 (adoptie)

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van het boekjaar 2018 van Stichting SPOTS, lopend van januari tot en met december 2018. In dit jaarverslag geven wij u een overzicht van onze activiteiten in het jaar 2018 zodat u inzichtelijk krijgt waar wij nu zoal mee bezig zijn geweest en wat wij gedaan hebben met gelden die aan ons verstrekt werden. Voor het financiële overzicht 2018 verwijs ik u graag naar onze financiële jaarrekening 2018. Deze is onder andere te vinden op onze website onder het kopje verantwoording, <http://stichtingspots.nl/over-spots/verantwoording/>

SPOTS heeft zich altijd gezien als aanjager. Vaak zijn wij actief op een bepaald onderwerp dat op dat moment nog niet 'hot' is maar mede door onze agendering, later een onderwerp is dat door meerdere stichtingen wordt belicht. Voorbeelden daarvan zijn knuffelfarms en de handel in leeuwenbotten. Onderwerpen die in onze ogen veel impact hebben op (wilde) leeuwen maar die vaak nog onderbelicht zijn. Wij vinden het essentieel die onderwerpen op de agenda te zetten. Die keuze heeft ook consequenties. De thema's waar wij ons voor inzetten, zijn soms minder 'sexy'. Het vergt vaak een lobby achter de schermen en dus levert het minder zichtbaarheid, minder applaus en dus ook minder donateurs op. Dat is een consequentie die wij accepteren. In 2015 besloot het Bestuur van SPOTS niet uit te gaan van een bovengrens (waarbij meestal wordt uitgegaan van zoveel mogelijk geldelijke groei) maar voor een ondergrens. De vraag werd niet 'hoeveel kunnen wij omzetten' maar 'wat hebben wij aan geld minimaal nodig om zaken te verwezenlijken'. Op die manier proberen wij te voorkomen dat we mee moeten gaan in de waan van de dag die je ertoe dwingt voor populaire onderwerpen te kiezen die niet noodzakelijkerwijs ook de meest prangende zijn voor de diersoorten waarvoor wij ons inzetten.

Als er 1 ding is dat SPOTS bewezen heeft, is dat je met relatief weinig geldmiddelen, het maximale kunt bereiken. Zo zijn mede door onze lobby in de voorgaande jaren, uiteindelijk in januari 2016 de ANVR richtlijnen dierenwelzijn in toerisme tot stand gekomen. Waarin o.a. is opgenomen dat bezoeken aan knuffelfarms (zie verderop in dit jaarverslag voor meer uitleg) 'onacceptabel' zijn. SPOTS is die lobby ooit begonnen, niemand had het toen over dit onderwerp. Nu is knuffelfarms een bekend begrip en heeft de Nederlandse reisbranche zich tegen knuffelfarms uitgesproken. Dit heeft een impact. Op de gefokte leeuw als wel op de wilde leeuwen van Afrika.

Die koers is doorgezet in 2018. In 2017 voerden wij al gesprekken met de belangrijkste toeristische scholen in Nederland. Om de ANVR richtlijnen geïntegreerd te krijgen in de lesstof. In 2018 leidde de gesprekken er ook toe dat er voor het eerst jaarlijkse congresdagen op het thema 'duurzaamheid in toerisme' georganiseerd werden. Centraal tijdens deze dagen stonden de ANVR richtlijnen ten aanzien van wilde dieren en in het specifiek knuffelfarms. De dagen waren een succes en zullen vanaf nu jaarlijks georganiseerd worden; SPOTS is hierbij een belangrijke motor. Hiermee lijkt het erop dat we langzaam tot een afronding van dit punt kunnen komen. Op de toeristische scholen zitten de beleidsmakers van morgen. Als van bottom up duidelijk wordt dat knuffelfarms not done zijn, zullen er steeds minder excursies naar gemaakt worden. Hoewel Nederland slechts een minieme rol heeft te spelen op het wereldgebeuren, kunnen we wel zeggen dat door lobby van SPOTS dit punt in Nederland langzaam tot afronding komt en dat we ook een voorbeeld rol spelen voor andere landen.

Namens het bestuur, Simone Eckhardt, Directeur Stichting SPOTS

Stichting SPOTS algemeen	4
- Doelstelling	4
- Waarom een Stichting voor wilde katachtigen	4
- Over SPOTS	5
- de naam	5
- visie en missie	6
- juridische structuur en interne organisatie	8
- beleidsplan en jaarplan	9
- keurmerk	9
- Algemeen Nut Beogende Instelling	9
- samenwerkingsverbanden	10 t/m 13
 Even voorstellen, “onze” katten	 14
- de cheeta	
- de leeuw	
- de luipaard	
 IUCN CITES	 15 t/m 16
 Jaarplannen en resultaten 2018	 17 t/m 42
Financieel jaarverslag 2018	43
Vooruitblik naar 2019	44 t/m 45

Stichting SPOTS algemeen

Wat is de doelstelling van Stichting SPOTS?

De officiële doelstelling van Stichting SPOTS is:

vele diersoorten worden met uitsterven bedreigd waaronder de (grote) wilde katachtigen. Stichting SPOTS richt zich op deze katachtigen. Steun geeft SPOTS door samen te werken met lokale partners waarbij de lokale bevolking nauw betrokken wordt.

Daaruit voortvloeiend volgen de doelstellingen *fondsen werven* voor de door SPOTS ondersteunde projecten, *voorlichting geven* om de situatie van de katachtigen naar voren te brengen en *het creëren van een netwerk*, waartoe ook *lobby* behoort, dat bijdraagt aan de bovenstaande doelstellingen. Dit alles is vastgelegd in de statuten.

Waarom een Stichting voor wilde katachtigen?

Er zijn 41 soorten wilde katten aldus de nieuwe classificatie van de IUCN Cat Specialist Groep (2017, daarvoor werden er 36 soorten erkend). Waaronder de zandkat, op afbeelding hiernaast.

Copyright: Gregory Breton

Al deze katachtigen vertonen erg veel overeenkomsten met onze eigen huiskat. Eigenlijk verschillen ze alleen in grootte, in kleur of vlekkenpatroon. In één ding verschillen ze echter met onze huiskat. Deze laatste doet het goed in Nederland. Naar schatting lopen er enkele miljoenen van rond, de meeste weldoorvoed door het goede kattenvoer. Met hun wilde familieleden gaat het echter stukken minder voortvarend. Eigenlijk overleven de wilde katten alleen nog in de door mensen gecreëerde natuurreervaten. En zijn ze voor overleving volledig afhankelijk van de tolerantie die mensen naar hen hebben.

Meerdere kattensoorten staan op de rand van uitsterving. Hier enkele cijfers:

- Leeuwen: 16.000 - 34.000. Status IUCN: Vulnerable (kwetsbaar). De meeste wetenschappers gaan uit van een aantal van 20.000. De Aziatische leeuw heeft de status "Endangered" (bedreigd).

Ter vergelijking: 100 jaar geleden leefden er meer dan 200.000 leeuwen

- Cheeta: 7100. Status IUCN: Vulnerable (kwetsbaar). De ondersoort *A.j.venaticus* (Aziatische cheeta) heeft de status "Critically endangered" (ernstig bedreigd).

Ter vergelijking, 100 jaar geleden leefden er meer dan 100.000 cheeta's

- Tijger: minder dan 4 000. Status IUCN: Endangered (bedreigd)

Dat het slecht gaat met de wilde katten is vrij onbekend. De enige kat die regelmatig in de aandacht staat, is de tijger. Maar andere katachtigen krijgen veel minder aandacht en er zijn geen Stichtingen in Nederland die zich specifiek inzetten voor wilde katachtigen.

In 2004 besloot Simone Eckhardt (afbeelding links) daarom een Stichting op te richten die zich specifiek richt op wilde katten. In eerste instantie werd ze hiertoe bewogen door haar voorliefde voor de cheeta (jachtluipaard). In de doelstelling van SPOTS is echter opgenomen dat zij zich richt op alle wilde katachtigen.

Zoals boven reeds aangestipt: er zijn 41 soorten wilde katachtigen. Het is onmogelijk om als Stichting al deze katachtigen concreet of financieel te ondersteunen. Daarom hebben wij gekozen voor drie focusdieren: de cheeta (jachtluipaard), luipaard en leeuw. Voor deze dieren werven wij actief fondsen en ondersteunen wij op structurele basis projecten die zich voor deze dieren inzetten. Incidenteel ondersteunen wij projecten die zich voor andere kattensoorten inzetten. Voor deze overige katachtigen zijn wij vooral een platform. Op onze website, nieuwsbrief en social media kanalen, plaatsen wij beschrijvingen en nieuwtjes over alle katachtigen. Daarnaast hebben wij spreekbeurtmateriaal ontwikkeld over alle 41 katachtigen die gratis op te vragen is door kinderen. Op die manier hopen wij de 'spots' te richten op alle kattensoorten waardoor hun naamsbekendheid groter wordt wat hopelijk ook leidt tot meer bewustwording en steun aan projecten wereldwijd die zich voor deze dieren inzetten. In de toekomst willen wij wel bekijken of wij meer structureel (ook financieel) aandacht kunnen geven aan de 'onbekendere' kattensoorten.

Over SPOTS

De Naam

SPOTS staat voor **Save and Protect Our TreasureS** (red en bescherm onze schatten) maar verwijst ook naar de vlekken die bij vele katachtigen voorkomen (het Engelse woord 'spots' betekent vlekken) en naar "in de spots zetten". SPOTS probeert actief de media aandacht te zoeken om zo 'onze' dieren te belichten. Daarnaast refereert SPOTS naar "plaatsen" (spots) in de wereld. SPOTS probeert actief te lobbyen voor die projecten die natuurbescherming daadwerkelijk hoog in het vaandel hebben. Dit laatste punt refereert vooral naar het gegeven dat veel mensen naar projecten reizen (als toerist of vrijwilliger) waarbij ze in nauw contact staan met jonge, speciaal gefokte dieren. Deze projecten verkopen zichzelf veelal als natuurbeschermingsprojecten. Dit leidt er helaas toe dat dieren zoals cheeta's, tijgers en leeuwen een commercieel belang krijgen wat vaak leidt tot misstanden. Te denken valt aan het specifiek fokken van deze dieren (vooral leeuwen, tijgers en cheeta's) met als doel dat mensen met deze dieren kunnen wandelen, selfies kunnen nemen, ze de fles kunnen geven e.a.

Vaak eindigen deze dieren, als ze groter en niet langer knuffelbaar zijn, in de zogenaamde Canned Hunting industrie. Voor meer uitleg hierover zie verderop in het jaarverslag (bladzijde 31). SPOTS vraagt daarom actief aandacht voor dit verschijnsel en attendeert mensen op verantwoorde projecten waar vrijwilligerswerk gedaan kan worden of die te bezoeken zijn als toerist. Daarnaast lobbyt SPOTS actief bij de reiswereld om hen aan te sporen hun klanten opmerkzaam te maken op "verantwoorde spots" en ook door bij hen aan te dringen verantwoorde excursies te maken.

Visie en missie

Stichting SPOTS wil zich vooral profileren als “no nonsens” Stichting. Wij zijn geen biologen en/of wetenschappers en steunen het liefste kleinschalige projecten die een actieve, concrete insteek en aanpak hebben. Deze projecten werken altijd samen met de lokale bevolking, in onze ogen essentieel. Twee van onze focusdieren, de cheeta en luipaard, leven namelijk vooral op het land van boeren. Dus buiten beschermde gebieden. Veelal hebben boeren een negatieve perceptie ten aanzien van roofdieren. En niet onterecht. Roofdieren doden immers soms vee, de inkomstenbron van de boeren. Als je op de rand van het bestaansminimum leeft, is dit een ramp. Het is dus logisch dat zij anders naar wildlife kijken dan wij in het Westen. Voor de overleving van ‘onze’ dieren is het dus van belang dat er actief contact gezocht wordt met de lokale bevolking alsook dat er getracht wordt met hen samen te werken. Deze boeren negeren of veroordelen, leidt veelal tot de dood van veel roofdieren op hun land.

Wij verstrekken over het algemeen geen geld aan onderzoeksinstellingen en/of specifiek onderzoek. Daarnaast willen we zoveel mogelijk het grote publiek bereiken. We geloven namelijk in bewustwording en veranderingsprocessen die wij gezamenlijk kunnen bewerkstelligen. Het is daarom van belang dat mensen weten wat er gaande is met de wilde katachtigen. Middels “jip en janneke” taal willen wij het grote publiek bereiken middels aansprekende acties en een directe communicatie. Social media kanalen en onze websites zijn hierbij belangrijke middelen.

SPOTS is bezig met soortbehoud en is dus vooral bezig met de dieren in het wild. Wij ondersteunen daarom geen opvang- en/of opvangcentra. Hoewel de door ons ondersteunde projecten soms dieren moeten opvangen, is het belangrijkste streven altijd bescherming van de dieren in het wild.

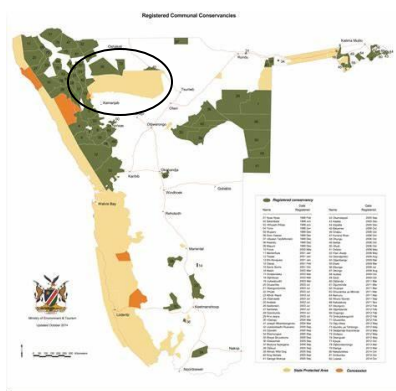
Afbeelding: onze focus ligt op de bescherming van dieren in het wild en op soortbehoud

Langzaam gaan we toe naar een wereld waarin roofdieren alleen nog geaccepteerd worden in beschermde gebieden zoals Nationale Parken. Dit is altijd een gevaarlijk scenario. Als dieren buiten deze parken komen, worden zij vaak direct doodgeschoten. Dat komt omdat de lokale bevolking rondom Nationale Parken, vaak niet actief betrokken wordt bij het beleid van deze parken. Hierdoor ontstaat een ‘wij/zij’ mentaliteit wat vaak weer leidt tot een afkeer van wildlife bij de lokale bevolking. Die veelal gezien wordt als ‘lastig en gevaarlijk’ bijvoorbeeld voor de inkomstenbron van boeren, het vee.

Dat betekent dat een beschermd gebied altijd tot in de puntjes afgezet en beschermd moet worden met bijvoorbeeld elektrische hekken om zo te voorkomen dat dieren op vijandig land komen. Direct resulterend in het gegeven dat dieren niet langer kunnen migreren en eigenlijk opgesloten zitten in een systeem. Hier zijn meerdere nadelen aan te koppelen.

Enerzijds blijkt dat het veel vraagt om een hekwerk blijvend en gedegen ‘afgesloten’ te houden. Een goed voorbeeld daarvan is Etosha NP in Namibië. Namibië, een land met minder corruptie dan andere Afrikaanse landen, en redelijke rijkdom in vergelijking met andere Afrikaanse landen, blijkt toch niet in staat om zijn hekwerk rondom dit park afdoende te onderhouden. Ondanks het feit dat er genoeg inkomsten uit toerisme vloeien (praktische iedere toerist in Namibië bezoekt Etosha NP). Resultaat: roofdieren breken uit en komen op het land van boeren die ze vaak zonder pardon doodschieten. Een ander nadeel van natuurparken is dat het gesloten systemen zijn. En dat betekent dat we deze gebieden moeten gaan reguleren. Dit vraagt om duidelijke inmenging van de mens en heeft niet zoveel meer met vrije natuur te maken (te vergelijken met onze Oostvaardersplassen).

De visie van SPOTS is uiteraard niet dat natuurparken niet goed zijn. Het is heel belangrijk om gebieden blijvend te beschermen voor wildleven. Maar dit op zich is niet afdoende in onze ogen. Natuurparken van nu kunnen morgen opgedoekt worden en zijn dus nooit een garantie voor veiligheid van de ingesloten dieren. Met regelmaat verschijnen berichten waaruit duidelijk wordt dat Nationale Parken in bijvoorbeeld Afrika, worden opgedoekt voor economische belangen. Het blijft dus essentieel om niet alleen in te zetten op Nationale Parken maar ook op wildlife daarbuiten. En daarvoor is het essentieel de lokale bevolking te betrekken. Daarnaast liggen veel parken geïsoleerd van elkaar. Gestreefd zou moeten worden naar mogelijke verbindingen (corridors) tussen beschermde gebieden zodat dieren kunnen migreren waardoor ingrijpen van de mens minder noodzakelijk wordt.

Op de afbeelding hiernaast zie je Etosha NP in Namibië, een belangrijk gebied voor wildlife (in de cirkel). Omringd door de Conservancies (groene gebieden) en commerciële gronden (witte gebieden). In beiden leven veel boeren die vaak afhankelijk zijn van veeteelt. Als wildlife uitbreekt uit Etosha, komen ze dus direct in contact met de lokale bevolking. Dit leidt met grote regelmaat tot conflict (human/wildlife conflict) met vele dode dieren als gevolg. Daarom is het in SPOTS' ogen heel belangrijk om de lokale bevolking rondom deze beschermde gebieden te betrekken.

De meeste dieren die wij ondersteunen, leven vooral op land van de boeren (de cheeta voor 90%). Dus buiten de beschermde gebieden. Als we alleen dieren tolereren in beschermde gebieden maar niet daarbuiten, zal het voor de cheeta erg lastig worden te overleven. Hoewel een roofdier, is de cheeta niet krachtig. In parken waar andere roofdieren leven, overleeft ze het vaak niet. Inzetten op natuurparken alleen, is zeker voor de cheeta dus niet voldoende.

Dat betekent wel dat de mensen die wonen rondom nationale parken en Reserves, geholpen moeten worden. Zij worden immers regelmatig geconfronteerd met de nadelen van roofdieren bijvoorbeeld als deze zich vergrijpen aan het vee van de boer. Daarom ondersteunt SPOTS kleinschalige projecten waarbij sprake is van concrete initiatieven die de lokale bevolking direct resultaat opleveren. Ook kleinere geldbedragen scoren optimaal resultaat.

Ter voorbeeld: door het bouwen van een veekraal (gemiddelde kosten € 4000,-) kan het vee van boeren beter beschermd worden tegen roofdieren zoals leeuwen. Dit leidt tot een grotere tolerantie van de boer naar roofdieren toe wat direct leidt tot het minder snel doodschieten van roofdieren.

SPOTS is vooral bezig met het ondersteunen van projecten die zich richten op de lokale bevolking zoals boeren en jongeren (de toekomst) en dus niet met het bekostigen van corridors. Simpelweg omdat dit gaat om enorme operaties en daarmee gepaard gaande geldstromen en politieke lobby. Dit zijn zaken die vaak worden uitgevoerd door grote organisaties zoals African Parks, WWF en Panthera die vaak ook kunnen steunen op grote fondsen en/of subsidiëring. SPOTS ziet zichzelf als aanvulling op deze organisaties omdat wij ons met name richten op lokale initiatieven rondom bijvoorbeeld Nationale parken of op initiatieven die zich richten op boeren op wiens land 'onze' dieren veelal leven. Deze boeren vallen vaak buiten het werkveld van de grotere organisaties.

Afbeelding: als SPOTS ondersteunen wij projecten die actief het contact zoeken met de lokale bevolking. Zij ondervinden vaak 'hinder' van wildlife en doden daarom met regelmaat dieren. Op de foto is de overdracht van een veekraal te zien; een omheining waar vee in kan worden opgesloten en zo veilig is voor roofdieren. Deze veekraal werd gebouwd door sponsoring vanuit SPOTS/Putman Groep

Juridische structuur en interne organisatie

Stichting SPOTS is een Stichting met een Bestuur (drie personen) dat viermaal per jaar vergadert. Er zijn notulen en statuten. Het bestuur werkt onbezoldigd.

Daarnaast is er een groep vrijwilligers (ca. vijftien personen). De vrijwilligers zijn onderverdeeld in diverse werkgroepen. Vrijwilligers kunnen aangeven wat ze willen doen (in welke werkgroep ze actief willen zijn) en stellen vervolgens een jaarplan met doelstellingen op. Op regelmatige basis is er vervolgens contact over de status van de werkgroep. Daarnaast zijn vrijwilligers regelmatig te vinden in dierenparken, op scholen en op evenementen om voorlichting te geven.

Sinds november 2013 is er 1 beroepskracht in dienst van de Stichting, voor 24 uur per week. Dat is Simone Eckhardt. Zij ontvangt hiervoor een salaris van € 1.590,- bruto per maand.

Bestuur 2018:

Marjo Hoedemaker, penningmeester

Jöran van de Ven, voorzitter

Michael Polane, secretaris

Directeur: Simone Eckhardt

Werkgroepen SPOTS:

- Werkgroep adoptie Cheetah Conservation Fund,
- Werkgroep adoptie Kushki (cheetah Iran),
- Werkgroep adoptie leeuw,
- Werkgroep adoptie wilde leeuwen,
- Werkgroep adoptie luipaarden Shakira/Ombeli,
- Werkgroep adoptie cheetah Roadie (N/a'an ku sê)
- Werkgroep donateurs
- Werkgroep giften
- Werkgroep vrijwilligerscoördinatie,
- Werkgroep websites,
- Werkgroep nieuwsbrief,
- Werkgroep evenementen,
- Werkgroep Social Media (Facebook, Twitter, YouTube, Instagram, LinkedIn, Tumblr)
- Werkgroep Google ads (online marketing),
- Werkgroep PR & communicatie,
- Werkgroep Marketing en Fondsenwerving,
- Werkgroep te benaderen reisorganisaties,
- * Werkgroep vrijwilligerswerk buitenland,
- * Werkgroep educatie,
- * Werkgroep voorlichting.

Afbeelding: vrijwilligster in interview met tv over knuffelfarms

Beleidsplan en jaarplan

Stichting SPOTS heeft een algemeen beleidsplan (strategisch plan) met daarin enkele speerpunten (bijvoorbeeld actief publiciteit zoeken, actief naar fondsen zoeken). Jaarlijks wordt het beleidsplan vertaald in jaarplannen waarin een bepaalde focus op actiepunten wordt gelegd. In het jaarplan worden ook targets vastgelegd (jaarbegroting).

Keurmerk

Er zijn een aantal keurmerken op de markt waarbij je je als goed doel kunt aansluiten. Hoewel SPOTS hier niet vaak naar gevraagd wordt, is het aanvragen van een Keurmerk altijd iets dat gespeeld heeft binnen onze organisatie.

Een inventarisatie van de aanwezige keurmerken leert dat het aanvragen van een keurmerk kosten- en arbeidsintensief is. De kosten die hieraan worden besteed gaan ten principale ten koste van de besteding van fondsgeld aan de doelstelling. Het Centraal Bureau Fondsenwerving spant de kroon met de hoogte van de kosten. Daarnaast is het traject dat hiervoor moet worden belopen, enorm arbeidsintensief. Gezien de minieme beschikbare werkkraft binnen SPOTS, is dit gewoon onmogelijk.

Ondanks de goede naam van dit keurmerk, heeft het Bestuur van SPOTS daarom besloten dat de kosten die aan het aanvragen en onderhouden van dit keurmerk vooralsnog niet in verhouding staan tot noch de hoogte van de huidige fondsenwerving noch tot de voordelen die dit keurmerk ons biedt.

Algemeen Nut Beogende Instelling

Ook in 2018 is Stichting SPOTS wederom door de belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling. Deze ANBI-status is in het leven geroepen door de Belastingdienst om enerzijds de schifting te maken voor de steun aan welke organisaties de belastingdienst belastingvoordeel aan de donateur wil faciliteren en welke daar niet voor in aanmerking komen. Tevens moet deze ANBI status de donateur een mate van vertrouwen geven over de betrouwbaarheid van de betreffende Stichting.

Samenwerkingsverbanden

Stichting SPOTS is een onafhankelijke Stichting die actief is in Nederland. Er wordt wel nationaal en internationaal samengewerkt.

Nationale Samenwerkingsverbanden

SPOTS is actief lid binnen de GlobeGuards (voorheen FIN). GlobeGuards bundelt een aantal natuurbeschermingsorganisaties en behartigt hun belangen in het kader van fondsenwerving, publiciteit en expertise. Jaarlijks organiseert zij een natuurdag met een daaraan gekoppelde veiling. <http://www.globeguards.nl/>

Er is ook een samenwerking met andere stichtingen binnen Nederland. Er wordt vooral samengewerkt met World Animal Protection (voormalig WSPA), stichting AAP, IFAW NI en WNF. Samen met de eerste drie partijen voerde SPOTS gesprekken met de Nederlandse branche organisatie toerisme, de ANVR, aangaande het ontwikkelen van richtlijnen in het toerisme met het oog op dierenwelzijn. Daarnaast wordt waar mogelijk, samengewerkt. Bijvoorbeeld in campagnes om zo aandacht te vragen voor 'foute' excursies. Dat gebeurde ook dit jaar weer.

Afbeelding: samenwerking met WNF op World Wildlife Day (3 maart)

Dierenparken

Het geven van voorlichting is een belangrijke doelstelling van Stichting SPOTS. Vandaar dat gedurende de vakanties en op speciale dagen, vrijwilligers regelmatig aanwezig zijn in dierenparken. SPOTS is ervan overtuigd dat dierenparken een wezenlijke en belangrijke rol kunnen spelen in natuurbescherming. De bij hen aanwezige dieren fungeren daarbij als ambassadeursdieren voor de in het wild levende soortgenoten. Niet iedereen zal in de gelegenheid zijn 'onze' dieren ooit in het wild te kunnen bewonderen. En hierin ligt een belangrijke kracht van dierenparken.

Zeker in Nederland is educatie binnen dierenparken zeer belangrijk wat zich uit in voorlichting rondom de dieren aanwezig in de parken. En dit alles draagt bij tot meer bewustwording bij de bezoeker wat in onze ogen essentieel is.

Enkele dierenparken hebben eigen Stichtingen in beheer waarmee zij natuurbeschermingsprojecten ondersteunen. Stichting SPOTS probeert hier actief te lobbyen voor de door haar ondersteunde projecten. Goede samenwerking bestaat met de parken: Dierenpark Safaripark Beekse Bergen en de overige bij Libéma aangesloten parken middels de daaraan verbonden Stichting Wildlife, Dierenpark Amersfoort,

GaiaZOO en Koninklijke Burgers' ZOO. Stichting Wildlife is al jarenlang een trouwe supporter van SPOTS en door haar ondersteunde projecten zoals Africat North. Die steun uit zich in financiële ondersteuning maar ook in een gezamenlijk optreden in ludieke acties waarbij het gaat om bewustwording.

Afbeelding: met Safaripark Beekse Bergen en stichting Wildlife worden met regelmaat ludieke acties op touw gezet om zo aandacht te vragen voor 'onze' dieren

Scholen

SPOTS heeft contacten met diverse opleidingen die zich specifiek richten op toerisme en/of wildlife. Voorbeelden zijn: Stenden University, Van Hall instituut, HAS in Den Bosch, Universiteit van Wageningen, diverse Helicon vestigingen, InHolland, BUAS (voormalige NHTV) en Saxion. SPOTS lobbyt bij hen vooral voor integratie van de ANVR richtlijnen aangaande dieren in toerisme binnen de lesstof. Zie voor meer informatie ook pagina 31 van dit jaarverslag.

Daarnaast gebeurt het soms dat studenten van deze scholen, een afstudeeropdracht doen voor SPOTS. Aangezien deze studenten vaak intensief begeleidt moeten worden, zijn wij enorm selectief in dit soort opdrachten. De werkdruk binnen SPOTS is te hoog om continue intensief studenten te kunnen begeleiden.

Politiek

Lobbywerk is vaak enorm intensief vandaar dat vaak alleen de grotere stichtingen dit actief kunnen doen en hiervoor zelfs fulltime lobbyisten in dienst hebben. SPOTS is klein en dat maakt intensieve lobby vaak lastig. Toch onderhoudt SPOTS actief contacten in de politiek zoals met Partij Voor De Dieren en Partij Voor de Vrijheid. Dit jaar zijn contacten gelegd met de woordvoerders actief op het thema dieren en natuurbescherming van Groen Links en D66. Naast de nationale politiek is SPOTS met regelmaat aanwezig tijdens specifieke EU vergaderingen bijvoorbeeld als het gaat om CITES beleid (voor meer uitleg over CITES zie pagina 15).

Reiswereld

SPOTS zoekt actief contact met de reisindustrie. Insteek is met name dat SPOTS probeert om "juiste" projecten op te laten nemen in de reisbrochures. Dat wil zeggen geen bezoeken aan knuffelfarms waarbij geen bijdrage wordt geleverd aan natuurbehoud en de gefokte dieren binnen deze farms zelfs een ongewisse toekomst hebben. Toerisme kan een wezenlijke bijdrage leveren aan natuurbescherming MITS ze dan wel verantwoorde projecten bezoekt.

Vandaar dat SPOTS al vanaf 2009 een lobby voert in de reisbranche. SPOTS werkt in Nederland actief samen met de overkoepelende branche organisatie ANVR waarin de meeste Nederlandse reisorganisaties zitting hebben en is jaarlijks aanwezig op de Vakantiebeurs om te netwerken. Voor meer informatie over dit onderwerp, zie pagina 31 van dit jaarverslag.

Afbeelding: in de reiswereld lobbyen wij actief voor aandacht voor knuffelfarms

Internationale samenwerkingsverbanden

SPOTS werkt internationaal gezien uiteraard samen met organisaties die zich inzetten voor de door haar ondersteunde diersoorten.

Cheeta:

SPOTS werkt actief samen met en werft structureel fondsen voor:

Cheetah Conservation Fund (CCF) Namibië, www.cheetah.org

N/a'an ku sê (Namibië), <http://www.naankuse.com/>

Iranian Cheetah Society (ICS), . <http://www.wildlife.ir/en/>

Leeuw:

Africat North (Namibië) en incidenteel aan Campaign Against Canned Hunting (Zuid Afrika).

Omdat Stichting SPOTS vooral actief en bekend is in Zuidelijk Afrika, is in eerste instantie gekozen voor hulp aan Africat North in Namibië. Namibië herbergt een gezonde groep leeuwen (o.a. TBC- en kattenaids vrij). Daarnaast is Namibië een land met relatief weinig corruptie. Dat is belangrijk, ook in natuurbescherming.

Canned hunting komt wereldwijd voor maar is vooral bekend in Zuid-Afrika. In deze industrie worden dieren, vooral leeuwen, speciaal gefokt voor de jacht. Canned hunting is een specifieke vorm van jacht waarbij de jager zeker weet dat hij prijs schiet omdat het dier waar hij op jaagt, is opgesloten in een (klein) afgeschermd gebied. Vandaar de term 'canned hunting' (ingeblikt jagen – kant en klaar jagen). In Zuid-Afrika zijn het vooral leeuwen die voor dit doeleinde gefokt worden. Veel leeuwen die uiteindelijk eindigen in de Canned Hunting industrie, zijn eerst ingezet als knuffeldier bij toeristenfarms. Omdat Stichting SPOTS contacten heeft in de reisbranche en zoals gezegd in Zuidelijk Afrika haar grootste expertise ligt, is ervoor gekozen om actief te werken aan het bekendmaken van Canned Hunting en knuffelfarms, fenomenen vooral aanwezig in Zuidelijk Afrika.

Hierin wordt o.a. samengewerkt met de Campaign Against Canned Hunting (CACH) uit Zuid Afrika. Deze organisatie wordt veelal benaderd door media in en buiten Zuid-Afrika voor meer informatie over dit onderwerp. Voorlichting is ontzettend belangrijk om Canned Hunting en knuffelfarms uiteindelijk aan banden te kunnen leggen. Vandaar dat SPOTS ervoor gekozen heeft steun aan deze organisatie te geven. <http://www.cannedlion.org/>

Daarnaast werkt SPOTS samen met andere stichtingen die zich op dit onderwerp inspannen zoals Blood Lions en Kevin Richardson. Soms wordt breder opgetrokken met meer stichtingen die actief zijn op dit onderwerp om zo meer impact te hebben. Zo zijn er contacten met Born Free en Humane Society.

Luipaard:

N/a'an ku sê in Namibië, Iranian Cheetah Society (die zich ook inzet voor de Perzische panter/luipaard).

Met de Iranian Cheetah Society (ICS) bestaat al een samenwerkingsverband omdat deze organisatie zich ook voor de cheeta inzet. En daarnaast dus voor de Perzische panter.

Overige samenwerkingen internationaal

SPOTS heeft intussen een breed netwerk opgezet dat vooral gericht is op Zuidelijk Afrika. Er zijn contacten met de ambassades en verkeersbureau van Namibië en Zuid-Afrika, met de luchtvaartmaatschappij Air Namibia, met de Namibian Tourism Board, met diverse organisaties in Namibië en Zuid Afrika, met diverse stichtingen in het buitenland zoals World Land Trust en met diverse organisaties gericht op toerisme.

Even voorstellen: “Onze” katten

Zoals gezegd richt Stichting SPOTS zich op alle katten wereldwijd en ondersteunt ze incidenteel projecten die zich voor specifieke katten inzetten. Constructieve steun wordt gegeven aan drie dieren:

De cheeta (jachtluipaard)

De cheeta (in Engels cheetah), in Nederland ook wel bekend als jachtluipaard, is het snelste landdier ter wereld. De cheeta is echter ook een dier dat met uitsterven wordt bedreigd. Naar schatting leven er nog zo'n 7.100 cheeta's wereldwijd. In Iran, het enige land buiten continent Afrika waar nog met zekerheid cheeta's leven, zijn naar schatting nog maar zo'n 50 cheeta's.

Grootste bedreigingen zijn afname van leefgebied, (illegale) jacht en handel. Cheeta welpen worden uit het wild geroofd om geëxporteerd te worden naar o.a. het Midden Oosten waar ze geliefd zijn als huisdier.

De cheeta leeft het liefst daar waar geen andere roofdieren voorkomen dus buiten beschermde gebieden, op boerenland. Dat leidt vaak tot human/wildlife conflict.

De leeuw

Bekend als “koning der dieren”. Waren er 100 jaar geleden nog meer dan 200.000 leeuwen, nu zijn dat er in de slechtste schattingen nog slechts 20.000. De afname van leeuwen gaat zo snel dat het niet ondenkbaar is dat dit dier al over enkele decennia zo goed als uitgestorven is. In onze ogen dreigt de leeuw de nieuwe tijger te worden, een katachtige die al op rand van uitsterven staat.

Grootste bedreigingen zijn afname van leefgebied en het hierdoor ontstane mens/dier conflict, (illegale) jacht en handel/stroperij. Canned Hunting en knuffelfarms zijn specifieke verschijnselen die vooral op leeuwen betrekking hebben.

De luipaard

Het luipaard wordt algemeen gezien als allrounder van de katachtigen. Hij leeft over de gehele wereld, soms onder verschillende namen (bijvoorbeeld panter).

Toch komt ook deze allrounder onder grote druk te staan. Hoewel de schattingen ervan uitgaan dat er nog meer dan 500.000 luipaarden wereldwijd zijn, erkent het IUCN dat de aantallen ernstig achteruit hollen. Waardoor het dier nu op de IUCN lijst met ‘vulnerable’ (kwetsbaar) wordt geclassificeerd. Daarnaast zijn er vele ondersoorten van het luipaard ernstig bedreigd (waaronder de Amurpanter en Perzische panter). De grootste bedreiging is afname van leefgebied. Dat leidt met regelmaat tot human/wildlife conflict waarbij veel luipaarden worden doodgeschoten. De luipaard, net als de cheeta, leeft het liefst buiten beschermde gebieden; op boerenland.

DE IUCN EN CITES

De International Union for the Conservation of Nature, ook genoemd de World Conservation Union ofwel het IUCN, is de enige natuurbeschermingsorganisatie die zowel staten als niet-gouvernementele organisaties (Ngo's) als leden heeft. Daarnaast kent de unie een groot internationaal netwerk van wetenschappers verdeeld over zes commissies. Deze zes commissies vormen gezamenlijk een internationaal netwerk van meer dan 10.000 wetenschappelijke vrijwilligers op het gebied van behoud van biodiversiteit, beheer van natuurlijke hulpbronnen, milieutechniek, beleid, recht en voorlichting. 1 van deze 6 internationale commissies is de Species Survival Commissies. Hieronder vallen meerdere diersoorten, allen bij elkaar gebracht in zogenaamde groepen. De Cat Specialist Group is hier één van.

De IUCN staat sinds de oprichting in 1948 voor natuurbehoud in een rechtvaardige wereld. Ze definieert beschermde gebieden en is bekend van de rode lijst. Op de rode lijst worden o.a. diersoorten weergegeven die bedreigd zijn of worden. Ze worden geclassificeerd bijvoorbeeld als *Vulnerable* (kwetsbaar), *Endangered* (bedreigd) of *Critically Endangered* (zeer bedreigd). De leeuw, luipaard en cheeta hebben als code "Vulnerable". De Aziatisch leeuw heeft de code 'endangered' en de Aziatische cheeta de code "Critically Endangered". Om een en ander in perspectief te zetten: de cheeta in Afrika wordt als "kwetsbaar" gezien en niet als ernstig bedreigd maar er leven nog maar zo'n 7100 cheeta's in het wild in Afrika.

IUCN beïnvloedt beleid, ondersteunt lokale natuurorganisaties, voert waar nodig projecten uit en ontwikkelt internationaal natuur- en milieurecht zoals de Convention on International Trade of Endangered Species (CITES) en de Convention on Biological Diversity (CBD). Een dier of plant die voorkomen op de rode lijst, wordt door het CITES beschermd o.a. door beleidsplannen voor te schrijven. Ze probeert bijvoorbeeld handel en trofeejagen te beperken door quota's in te stellen. CITES werkt hiervoor met de zogenaamde appendixen. Wij beperken ons hieronder tot Appendix I en II.

Appendix 1:

Appendix I lists species that are the most endangered among CITES-listed animals and plants. They are threatened with extinction and CITES prohibits international trade in specimens of these species except when the purpose of the import is not commercial for instance for scientific research. In these exceptional cases, trade may take place provided it is authorized by the granting of both an import permit and an export permit (or re-export certificate).

Een dier dat op appendix 1 staat (zoals de cheeta), wordt dus beschermd en er is in principe geen handel in deze dieren mogelijk alsmede mag er geen jacht op gevoerd worden.

Maar, sommige landen maken hierop wel een uitzondering met instemming van CITES. Zij stellen bepaalde quota's vast. In Namibië bijvoorbeeld mogen hierdoor 150 cheeta's per jaar worden doodgeschoten als trofee.

Maar, een dier op appendix 1 geniet een zekere bescherming en je moet bepaalde vergunningen hebben om het dier te doden, in bezit te hebben of uit te voeren. Niet dat dit altijd veel helpt. Naast de officiële richtlijnen van CITES bestaat er vaak een levendige illegale handel. Van de cheeta in Oostelijk Afrika is bekend dat zij op grote schaal (illegaal) verhandeld worden naar het Midden Oosten alhoewel dit dus niet mag.

Appendix 2:

Appendix II lists species that are not necessarily now threatened with extinction but that may become so unless trade is closely controlled. It also includes so-called "look-alike species", i.e. species of which the specimens in trade look like those of species listed for conservation reasons. International trade in specimens of Appendix-II species may be authorized by the granting of an export permit or re-export certificate. No import permit is necessary for these species under CITES (although a permit is needed in some countries that have taken stricter measures than CITES requires). Permits or certificates should only be granted if the relevant authorities are satisfied that certain conditions are met, above all that trade will not be detrimental to the survival of the species in the wild.

Dieren op appendix 2 kunnen dus gemakkelijker bejaagd worden en het ligt aan het land in kwestie om hoeveel aantallen het gaat.

De leeuw, waarvan inmiddels duidelijk is dat deze sterk aan het afnemen is, is niet opgenomen op appendix 1. Dat betekent dat handel in leeuwen is toegestaan waaronder ook trofee jagen valt. Trofeejagen op leeuwen is ontzettend populair en levert veel geld op. Hoogstwaarschijnlijk de reden waarom de leeuw niet op appendix 1 staat omdat de handel dan veel meer aan banden wordt gelegd.

Jaarplannen en resultaten 2018

Algemeen

Zoals op bladzijde 4 reeds is beschreven, is de doelstelling van Stichting SPOTS;

vele diersoorten worden met uitsterven bedreigd waaronder de (grote) wilde katachtigen. Stichting SPOTS richt zich op deze katachtigen. Dat doet SPOTS door samen te werken met lokale partners waarbij de lokale bevolking nauw betrokken wordt.

Daaruit voortvloeiend volgen de doelstellingen fondsen werven voor de door ons ondersteunde projecten, voorlichting geven in Nederland om de positie van de katachtigen naar voren te brengen en het creëren van een netwerk dat bijdraagt aan deze doelstellingen. Dit alles is vastgelegd in de statuten.

Het beleid van Stichting SPOTS wordt jaarlijks vastgelegd in jaarplannen. Eigenlijk komen een aantal zaken in elk jaarplan terug:

- I. Consolidatie en uitbreiding inkomsten
- II Voorlichting, werving en publicatie (wat moet leiden tot meer bewustwording, naamsbekendheid en eventueel ook fondsen)
- III Bestaande relaties onderhouden en uitbouwen

Daarnaast werden de volgende specifieke aandachtspunten opgenomen in de jaarplannen 2018:

- 1. Verdere lobby rondom de bottenhandel in leeuwen
- 2. Verder bouwen aan het thema 'knuffelfarms' en werken aan netwerken binnen het voortgezet onderwijs om lesstof over dit onderwerp op te nemen. Om zo bottom-up beleid te implementeren
- 3. Doorzetten van een mediaplan: het ontwikkelen van een 'code of conduct' voor tv-omroepen aangaande programma's waar wilde dieren ingezet worden als entertainment
- 4. Opzetten van (voorlichtings)campagnes.
  - Om aandacht te vragen voor de ANVR richtlijnen indien mogelijk in samenspraak met partners. SPOTS' insteek zal zijn aandacht voor knuffelfarms
  - Uitgebreide viering van World Wildlife Day 2018 (3 maart) die dit jaar in teken staat van de grote, wilde katachtigen
  - Indien mogelijk, acties op World Lion Day (10 augustus), Werelddierendag (4 oktober) en World Cheetah Day (4 december) om aandacht te vragen voor deze specifieke dieren en de projecten die zich voor hen inzetten
- 5. Ontwikkelen van nieuwe tv- en radio spots
- 6. Verdere oriëntatie documentaire over onze focusdieren en problematiek daar omheen

Jaarplannen, activiteiten en resultaten 2018

I. Consolidatie en uitbreiding inkomsten

Inleiding:

Hoewel je altijd moet streven naar het hoogst haalbare, is Stichting SPOTS zich ook bewust van haar beperkingen. Onze Stichting zet zich in voor dieren. Dieren 'scoren' over het algemeen minder dan thema's zoals gezondheid en/of mensen. En wij zetten ons dan ook nog in voor een specifieke groep dieren (wilde katten) wat de (kleinere) doelgroep nog meer verkleint. We zetten ons daarnaast ook nog eens in voor dieren in 'Verwegistan'. We hebben geen opvang in Nederland zelf waar mensen bijvoorbeeld opgevangen dieren van dichtbij kunnen ervaren wat de emotionele betrokkenheid vaak vergroot. Daarnaast zet SPOTS zich in voor soortbehoud en is dus niet bezig met reddingsacties van specifieke individuele dieren die vaak een pakkend verhaal hebben. Dat maakt ons verhaal 'lastiger' en beperkt de doelgroep die bereidt is je financieel te ondersteunen. We zijn daarom altijd voorzichtig met onze financiële verwachtingen.

Het dilemma van veel stichtingen, dus ook van SPOTS, is dat om donateurs te trekken, je vaak voor specifieke onderwerpen moet kiezen. Bepaalde thema's trekken meer achterban en bepaalde verhalen doen het beter (bijvoorbeeld verhalen over individuele dieren zijn aantrekkelijker dan een verhaal over soortbehoud). Zoals in het voorwoord reeds aangegeven, heeft SPOTS er in 2015 bewust voor gekozen om niet mee te willen gaan in de waan van de dag. Wij willen inzetten op die thema's waarvan we denken dat ze het meeste impact hebben op de dieren in kwestie. Bijvoorbeeld: op het gebied van de gefokte leeuw zijn de meeste stichtingen vooral bezig geweest met 1 facet van die industrie; de canned hunting. Foto's van jagers die een leeuw hebben afgeschoten, scoren vaak veel reacties. Die je kunt gebruiken in je marketing en fondsenwerving. In onze ogen is het knuffelen met leeuwenwelpen alsook de opkomende vraag vanuit Azië naar leeuwenbotten, echter vele malen belangrijker dan de canned hunting zelf (zie pagina 32 voor meer uitleg). Dit zijn echter lastigere onderwerpen om over de Bühne te krijgen. Toch heeft SPOTS ook dit jaar hierop weer vol ingezet.

Afbeelding: dit zijn de plaatjes die direct reactie oproepen: een afgeschoten leeuw. Toch is trofeejacht slechts een voetnoot als het gaat om de redenen waarom dieren uitsterven. Als het gaat om de gefokte leeuw (deze worden vaak afgeschoten in plezierjacht) wordt het meeste geld niet verdiend aan jacht maar door inzet van de dieren in toerisme.

SPOTS heeft dus een principiële keuze gemaakt. Wij willen ons richten op die onderwerpen die in onze ogen wezenlijk van belang zijn. En zijn minder bezig met de vraag: wat levert financieel het meeste op. We durven daarbij ook de discussie op te zoeken zoals rondom het onderwerp trofeejacht. De discussie rondom jacht is weinig genuanceerd. Veel veldwerkers in Afrika zelf, twijfelen eraan of een verbod op de invoer van trofeeën de diersoort wel helpt en of het de bedreiging voor diersoorten juist niet erger maakt.

Toch is een verbod de inzet van veel dierenliefhebbers en stichtingen wat er ook in Nederland toe leidde dat trofeeën van bepaalde diersoorten niet langer ingevoerd mogen worden. Hoewel SPOTS als dierenorganisatie uiteraard niet blij wordt van trofeejacht, zijn wij zoals gezegd bezig met soortbehoud. Twee van de dieren waar wij ons voor inzetten (cheeta en luipaard) leven vooral op het land van boeren. Die veelal een hinder zien in deze dieren. Voor de overleving van deze dieren is samenwerking met de boeren essentieel wat ook betekent dat je bereidt moet zijn 'out of the box' te denken.

Het dier de leeuw leeft in Namibië (waar wij een leeuwenproject ondersteunen) ook buiten nationale parken. Wat regelmatig leidt tot mens/dier conflict waarbij veel leeuwen gedood worden. De enige manier om dit te kunnen veranderen, is dat de lokale bevolking deze dieren als meer dan alleen 'lastig' gaat zien. Vaak zien ze alleen dat deze dieren een gevaar zijn voor henzelf alsook voor hun vee, de inkomstenbron. Trofeejacht (in Namibië gezien als natuurbeschermingsinstrument) kan inkomsten opleveren waardoor de lokale bevolking wildlife meer gaat waarderen. Zij doodt nu vaak (illegaal) dieren zoals leeuwen, luipaarden en cheeta's omdat deze hun inkomstenbron, vee, doden. Ze zien er geen enkele meerwaarde in. Wat nu als je hen een compensatie kunt bieden? Verkregen bijvoorbeeld uit inkomsten van toerisme en jacht. Dit kan ertoe leiden dat de door hen gehate dieren, meer waarde krijgen. Ze hebben er belang bij dat deze dieren blijven leven of in ieder geval levert de aanwezigheid van deze dieren niet alleen 'hinder' op. Een verbod op jacht zou er zo maar toe kunnen leiden dat de situatie verergerd wordt zeker ook omdat de lokale bevolking dit ziet als 'inmenging' van rijke, Westerse landen.

Afbeelding: het krijgt bijna geen aandacht in het Westen maar dagelijks worden vele dieren (illegaal) gedood in het mens/dier conflict (human wildlife conflict). Veelal doordat de lokale bevolking geen enkele meerwaarde ziet in wilde dieren. Het is van essentieel belang dat wij in het Westen de perceptie beseffen van de mensen aldaar alsook dat we beseffen dat, wil wildlife een kans hebben, de lokale bevolking betrokken moet worden.

Veel focus gaat uit naar trofeejacht; alsof dit DE reden is waarom dieren uitsterven. Ook hier durven organisaties vaak niet de grotere discussie aan te gaan. Namelijk dat de belangrijkste bedreiging voor wildlife ligt in afname leefgebied en human/wildlife conflict (mens/dier conflict). Dit conflict zal de komende jaren, onder druk van een toenemende wereldbevolking, alleen maar toenemen dus is steun van de lokale bevolking essentieel. We zullen moeten nadenken hoe we die steun kunnen krijgen. Dat geeft ons ook de plicht na te denken over minder aantrekkelijke onderwerpen zoals jacht. Want dat we niet blij worden van jacht, moge duidelijk zijn. Zeker omdat jacht ook vele negatieve aspecten heeft en niet altijd goed gereguleerd is waardoor ze juist extra schade toebrengt.

Het is in onze ogen echter van belang dat we beseffen dat we vaak kijken vanuit een Westerse bril. Proberen alle kanten te belichten, vindt SPOTS een belangrijke taak. Vandaar dat er veel tijd wordt gestoken in voorlichting hierover bijvoorbeeld middels onze blogs op Tumblr of tijdens onze presentaties op scholen. Onze nuance levert geen geld op en kan zelfs donateurs doen afhaken. Toch denken wij dat de nuance belichten, belangrijk is voor de toekomst van wildlife.

Resume: SPOTS wil niet mee in de waan van de dag. Wij willen inzetten op die onderwerpen die er in onze ogen echt toe doen. Vaak werken wij aan de basis van problemen. Dit zijn vaak minder sexy onderwerpen die minder applaus, aandacht en dus geld opleveren. Daarnaast voeren wij vaak een lobby achter de schermen die onzichtbaar is voor de buitenwereld maar wel essentieel is voor onze dieren. Duidelijk is dat wij met relatief minimale geldmiddelen, het nodige bereiken. Zoals onze lobby in de reiswereld (zie pagina 31 van dit verslag).

Duidelijk is ook dat als je meer donateurs, volgers en geld wilt binnentrekken, je vaak moet kiezen voor de meer 'populaire' onderwerpen. En dat druist in tegen ons principe. SPOTS is niet opgericht om veel geld te verdienen maar om zaken structureel te kunnen veranderen voor specifieke soorten dieren. Uiteraard is het dan wel belangrijk dat je iets bereikt. Maar dat hebben we inmiddels al lang bewezen. SPOTS wordt gezien door vele organisaties als wezenlijke partij en we maken een verschil; in Nederland en daarbuiten.

Deze koers willen wij dus blijven gaan. Dat geeft ruimte en vrijheid om ervoor te kiezen te gaan voor die onderwerpen die er volgens ons echt toe doen. Het Bestuur heeft daarom ook besloten liever uit te willen gaan van een ondergrens dan voor een bovengrens qua inkomsten.

Zoals gezegd hebben wij de laatste jaren met een gemiddelde omzet van EUR 120.000, ontzettend veel bereikt. In Nederland zelf maar ook in het veld. De door ons ondersteunde projecten kunnen enorm veel doen met relatief 'weinig' geld. Zo kan door de bouw van een veekraal (gemiddeld kost dit EUR 4000), het verlies van vee aan roofdieren met 80% verminderd worden. Dit leidt direct tot meer tolerantie van de lokale bevolking naar roofdieren toe. De projecten die wij lokaal ondersteunen maken dus ook een verschil.

Onze insteek is dat we minimaal de ondergrens van EUR 100.000 aan 'omzet' moeten bereiken om door te kunnen gaan zoals we dat tot op heden gedaan hebben. Met dit bedrag hebben we bewezen een verschil te kunnen maken. Onze drang ligt niet zozeer in de geldinkomsten te vergroten omdat dit ook betekent dat je offers moet brengen. Dat je dan wellicht zult moeten kiezen voor thema's die niet direct de belangrijkste zijn voor jouw diersoorten maar slechts dienen als magneet. Uiteraard willen we groeien, maar dan vanuit onze thema's.

Fondsenwerving

Een ondergrens wil niet zeggen dat fondsenwerving niet belangrijk is. Fondsenwerving blijft uiteraard een belangrijk onderdeel van de Stichting. Zonder fondsen kunnen de door ons ondersteunde projecten immers hun werk niet doen. Maar fondsen zijn ook nodig voor die andere, belangrijke doelstelling van SPOTS: voorlichting geven in Nederland zelf.

De afgelopen jaren heeft SPOTS op het vlak van Communicatie en Fondsenwerving gezocht naar een eigen strategie. Belangrijkste insteek is dat wij vooral onze 'eigen broek willen ophouden'. Wij zijn een beetje angstig voor subsidies of grote eenmalige giften omdat dit vaak tijdelijke geldverstrekkingen zijn. Wij geloven dat het op lange termijn duurzamer is om te investeren in relaties. Daarnaast zoeken wij niet alleen geld maar ook 'binding'. Adoptie ouders en donateurs kunnen uitstekende ambassadeurs zijn en in die zin veranderingen doorvoeren.

Een vaste basis van donateurs en adoptie ouders is dus onze belangrijkste pijler. Daarnaast proberen we aansluiting te zoeken met het bedrijfsleven waar we langdurige betrekkingen mee willen aangaan. Dit laatste blijkt een moeilijk speerpunt. Het bedrijfsleven lijkt vooral geïnteresseerd te zijn in het ondersteunen van projecten die zich inzetten voor de mens. Als ze al kiezen voor samenwerking met een natuurbeschermingsorganisatie, kiezen ze vaak voor grote, bekende organisaties met een grote achterban. Dat het steeds lastiger wordt om donateurs en bedrijfsleven te motiveren tot steun, wordt ook beaamd door collega stichtingen die zich inzetten voor dieren. De meeste van hen lopen in donateursaantallen en sponsoring terug.

SPOTS moet en wil het vooral hebben van particuliere gevers. Dat is ook wat wij willen want wij zoeken niet alleen geld. Wij zetten vooral ook in op bewustwording omdat alleen dit, in onze ogen, op lange termijn een doorbraak kan geven. Betrokken donateurs kunnen daarbij helpen. Wat opmerkelijk en ook hoopgevend is, is dat de grootste groep donateurs van SPOTS een jonge groep mensen is met een leeftijd tussen de 20-40 jaar. Dit is opmerkelijk omdat de meeste Stichtingen putten uit een oudere leeftijdsgroep gevers. Daarnaast is onze achterban vaak sterk betrokken. De donateurs van SPOTS blijken over het algemeen erg betrokken en loyaal, iets wat SPOTS tracht te onderhouden door persoonlijke en directe communicatie. Wij hechten erg aan onze achterban. Niet alleen omdat zij geld doneren maar ook omdat zij ambassadeurs zijn van de wilde katten. En dat is wellicht haast nog belangrijker dan het geld.

Voor de financiële gegevens over 2018, verwijzen wij u graag naar ons financieel jaarverslag dat op onze site te vinden is, onder het kopje verantwoording. <http://stichtingspots.nl/over-spots/verantwoording/>

De totale jaaromzet in 2018 was EUR 122.392. In 2017 was dat EUR 126.159. Enkele bijzonderheden aangaande de inkomsten wordt hieronder beschreven.

Donateurs en adoptie ouders

SPOTS richt zich vooral op donateurs, eenmalige gevers en adoptie ouders en baseert daar ook haar jaarplannen op. Uiteraard proberen wij eenmalige sponsoring bij bedrijven en externe subsidiegevers te ontvangen maar dit zijn over het algemeen eenmalige giften. Wij zijn altijd van mening geweest dat er vanuit een vaste basis gewerkt moet worden wat geeft dat het werven en behouden van donateurs en adoptie ouders, ontzettend belangrijk is.

Die basis continueren is, in onze ogen, essentieel, zeker omdat we al hebben bewezen met deze 'minimale' middelen, het maximale te kunnen bereiken.

SPOTS heeft twee bankrekeningen en daaraan gekoppelde spaarrekeningen. Gelden van donaties, giften en periodieke schenkingen worden gestort op het algemene bankrekeningnummer (NL90INGB0004611235). De adoptiegelden komen op het rekeningnummer adoptie (NL58INGB0004496284). Deze adoptie gelden worden overgemaakt naar de daarvoor vaste geselecteerde projecten.

De kosten die SPOTS maakt (vrijwilligersvergoedingen, loonkosten, reisvergoedingen, kosten drukwerk materiaal e.a.) worden verdeeld over beide rekeningnummers om zo zuiver mogelijk te blijven.

Kosten van speciale acties worden ten laste gelegd van de algemene rekening. Aan donateurs wordt duidelijk vermeld dat zij ook bijdragen aan de kosten die gemaakt worden door SPOTS. Deze kosten zijn onder andere nodig voor onze binnenlandse voorlichtingsacties om bijvoorbeeld aandacht te vragen voor de door ons ondersteunde projecten en dieren. Daarnaast ondersteunen wij projecten met gelden beschikbaar op ons algemene rekeningnummer. Zo ondersteunden wij dit jaar met donateursgeld een ander leeuwenproject in Namibië die zich richt op de woestijnleeuwen alsook op steun aan een organisatie in Zuid-Afrika die een rechtszaak voert tegen de Regering aangaande canned hunting.

Zoals gezegd hechten wij veel waarde aan een goede band met onze achterban. Bij bezoeken van vertegenwoordigers uit het buitenland (van de door ons ondersteunde projecten), nodigen wij altijd onze achterban uit. Om ze zo de mogelijkheid te geven deze mensen beter te leren kennen. Ook indien er door SPOTS openbare presentaties worden gegeven, nodigen wij onze achterban hiervoor uit.

Doel Shop

Eind 2013 werden we benaderd door de organisatie 'Goede Doel Shop' (vanaf eind 2016 werd de naam Doel Shop). Deze organisatie heeft een samenwerking met diverse online shops zoals Bol.com, Wehkamp, Media Markt etc. Meer dan 200 winkels zijn bij dit platform aangesloten. Als mensen zich registreren op de website van Doel Shop en vervolgens online shoppen bij de aangesloten webshops, kunnen ze gratis sparen voor een door hun opgegeven goed doel mits deze ook is aangesloten bij Doel Shop.

Dit is voor SPOTS weer een nieuwe manier van gelden werven en dit is dus de reden geweest dat wij ons bij dit platform hebben aangesloten. Dit ging in december 2013 in werking. Via onze social media kanalen, website en nieuwsbrief, proberen wij onze achterban te attenderen op deze gratis manier van doneren. <http://doelshop.nl/>

Er is continue 1 vrijwilligster mee bezig en het levert gemiddeld EUR 60,- per maand op. Hoewel dit nog steeds minimaal is, is het in onze ogen van belang dat we andere manieren van fondsenwerving vinden. Er zijn veel goede doelen om aan te doneren en middels Doel Shop kunnen mensen doneren, zonder dat het hen extra geld kost.

Bedrijfsleven

Uiteraard zouden wij graag structurele steun ontvangen van het bedrijfsleven. Dit blijkt echter een moeilijk punt. Zeker ook omdat SPOTS met minimale arbeidskracht werkt (1 parttime medewerkster in dienst die veel taken op zich moet nemen). Veel stichtingen werken met betaalde fondsenwervers die zich alleen richten op het bedrijfsleven of grote gevers. Wij hebben dat niet.

Het blijft lastig om op structurele basis sponsoring voor elkaar te krijgen bij bedrijven. Natuurbescherming blijft toch van ondergeschikt belang en als er gegeven wordt, gaat de voorkeur vaak uit naar Stichtingen met een grotere achterban. Wat wel motiverend is om te zien is dat steeds vaker wij benaderd worden door bedrijven die 'iets' doen met de wilde katten en daarvoor iets terug willen geven in financiële zin. Zo werden wij in januari 2018 benaderd door het modelabel Dante6. In hun wintercollectie hadden zij, zoals zovelen, de luipaardprint centraal staan. Ze besloten van enkele items een percentage aan SPOTS af te staan.

Dat resulteerde uiteindelijk in een donatie van EUR 10.000 (die overigens in 2019 overgemaakt werd en dus niet te vinden is in het financiële verslag van dit jaar). Daarnaast kwam er ook de nodige media aandacht door dit initiatief omdat Dante6 ook enkele BN-ers kleedt.

Dante6 voerde campagne specifiek gericht op het luipaard. De opbrengsten zijn door SPOTS gedoneerd aan N/a'an ku se, Namibië. Zij kopen hier GPS collars voor waarmee luipaarden in het wild beter beschermd kunnen worden.

Speciale dank gaat uit naar de Putman Groep die ook in 2018 weer een bedrag doneerde aan Stichting SPOTS en daarnaast aan het door ons ondersteunde project Africat North.

Speciale dank gaat ook uit naar Flyersonline. Deze organisatie doneert een bepaald bedrag van iedere partij bij hen besteld drukwerk. Dit geld wordt gedoneerd aan SPOTS en, in overleg met Flyersonline, ingezet voor vooraf bepaalde projecten. Hiermee werd in 2018 Africat North ondersteund. Een deel van de donaties uit 2018 werden uiteindelijk in 2019 overgemaakt door Flyersonline waardoor niet alle donaties uit dit jaar in ons financieel verslag terug te vinden zijn. BrilZ is ook zo'n trouwe partner die via SPOTS, jaarlijks een grotere donatie doet aan Africat North.

Afbeelding: door de sponsoring van Flyersonline en BrilZkon het door ons ondersteunde Africat North lion guards in dienst nemen. Lion guards zijn essentieel in het beleid van Africat North

Globe Guards veiling

Ook dit jaar werd er door de Globe Guards weer een dag voor de natuur georganiseerd waarbij leden veilingitems konden aanbieden. Deze brachten € 6.600,- op voor Stichting SPOTS.

II. Voorlichting, werving en pr

Voorlichting

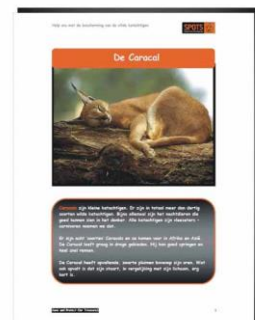
Naast fondsenwerving is het geven van voorlichting een belangrijke pijler van Stichting SPOTS. Onze insteek is dat bij veel mensen nog onbekend is dat vele iconische kattensoorten met uitsterven worden bedreigd. Onbekend maakt onbemind: wil men iets veranderen, moet men het eerst weten, aldus de mening van SPOTS.

Aanwezig zijn op evenementen en/of speciale dagen in dierenparken, is daarbij van belang. Maar het is soms lastig om hiervoor voldoende vrijwilligers te kunnen vinden. In 2018 waren we daarom alleen aanwezig bij het driedaagse Animal Event bij Safaripark Beekse Bergen.

Ook het bezoeken van basisscholen blijft een lastig gegeven. SPOTS werkt bijna geheel met vrijwilligers die vaak een reguliere betrekking hebben. Bezoeken aan scholen worden over het algemeen op doordeweekse dagen afgelegd. Vandaar dat we besloten hebben vooral online actief te zijn als het gaat om basisscholen. Er is 1 vrijwilliger actief binnen SPOTS die basisscholen benaderd en eventueel bezoekt. Het blijkt lastig te zijn scholen te verleiden ons een bezoek te laten brengen. Als reden wordt door de scholen over het algemeen gegeven dat ze al een hoge werkdruk hebben en daarom geen extra activiteiten aan kunnen.

Scholen die interesse hebben om voorlichting te geven over de katachtigen, kunnen via SPOTS een lespakket aanvragen over onze focusdieren de cheeta, leeuw en luipaard en daarnaast over de tijger, waarbij ook aanvullende opdrachten te vinden zijn. Indien gewenst, bezoeken vrijwilligers van SPOTS scholen om zelf 'les' te geven.

In 2011 zijn we begonnen om digitaal spreekbeurtmateriaal te ontwikkelen over alle wilde katachtigen. Kinderen die een spreekbeurt willen houden over wilde katten, kunnen bij ons terecht voor gratis spreekbeurtmateriaal, een PowerPointpresentatie en een quiz over die betreffende katachtige. We hebben spreekbeurtmateriaal over alle 41 erkende kattensoorten ontwikkeld alsook over stichting SPOTS en het onderwerp knuffelfarms.

Afbeelding: spreekbeurtmateriaal caracal

Met de nieuwe website, hebben wij ons beleid aangepast. Voorheen stuurden mensen ons een mail en verstuurden wij vervolgens het gevraagde spreekbeurtmateriaal. Het is nu mogelijk dat mensen direct spreekbeurtmateriaal kunnen downloaden op onze website. Dit heeft als nadeel dat we geen direct contactmoment hebben met de 'klant'. Het grote voordeel is dat we minder tijd kwijt zijn aan het verwerken van de spreekbeurtaanvragen.

In 2018 hebben we maar liefst 3957 downloads van spreekbeurten gezien. De meeste betreffen downloads van het cheeta materiaal maar een verrassende tweede is de roestkat! Een dier waar wij ons niet voor inzetten maar wat wel weer bewijst dat we onze doelstelling waarmaken: informatie geven over alle wilde katachtigen.

Nieuwsbrief

Ook de nieuwsbrief is een belangrijk medium om donoren en geïnteresseerden te blijven betrekken en voorlichting te kunnen geven. Per jaar stuurt SPOTS zo'n 4 nieuwsbrieven uit per email naar ca. 6000 ontvangende. Daarnaast worden er soms, bij ludieke nieuwsmomenten, extra nieuwsflashes per e-mail verzonden.

Websites

Onze algemene website, <https://stichtingspots.nl/>, is een belangrijk voorlichtingskanaal. Deze wordt dan ook actief onderhouden door eenmaal per week een nieuwsfeitje te plaatsen op de site. Omdat we graag aandacht geven aan alle 41 soorten wilde katten, kunnen we juist hier ook aandacht geven aan andere katachtigen dan onze focusdieren (cheeta, leeuw en luipaard). Op onze site is ook uitgebreide informatie over alle wilde katachtigen terug te vinden met daarbij ook projecten die zich inspannen voor die specifieke soort. Op die manier proberen wij een platform te zijn voor alle wilde katachtigen. Als wij bijvoorbeeld een vraag krijgen van iemand die specifiek wil doneren aan een kat die wij niet ondersteunen, kunnen ze via onze website informatie over stichtingen vinden die zich hiervoor wel inspannen.

Deze site die volledig vernieuwd werd in 2017, omvat ook een iDeal module waarbij mensen direct kunnen doneren. We merken dat veel mensen dit doen waardoor eenmalige giften toenemen maar de donaties op maandelijkse basis juist afnemen.

In 2014 ontwikkelden wij een tweede site: <https://www.knuffelfarms.nl/> Een site die specifiek ingaat op het thema knuffelfarms en canned hunting. Hier wordt wekelijks door een vrijwilliger een nieuwtje geplaatst wat over dit onderwerp gaat. Ook deze website werd in 2017 op een aantal punten gemoderniseerd.

In 2018 begonnen we met de ontwikkeling van een nieuwe website die uiteindelijk in 2019 werd gelanceerd: <https://lionpetting.com/> Dit is een initiatief van SPOTS, Campaign Against Canned Hunting en Chelui4lions; allemaal organisaties die bezig zijn met het onderwerp canned hunting en knuffelfarms. Insteek van de website is dat er in diverse talen uitleg wordt gegeven over de fokindustrie van leeuwen in Afrika. De site werd in 2019 gelanceerd en omvat maar liefst voorlichting in 8 talen.

Social Media

De werkgroep social media is onderverdeeld in LinkedIn, Twitter, You Tube, Pinterest, Instagram, Tumblr en Facebook.

Vooraf op Facebook zijn grote stappen gemaakt waarin het aantal volgers groeide naar bijna 7400 (eind 2018). Bij Twitter hebben we meer dan 1750 volgers. Instagram is ook groeiend. Hier hebben we nu 1300 volgers. YouTube lag enige tijd stil maar ook hier is een vrijwilligster actief mee aan de slag gegaan: hier hebben we nu 340 abonnees. Tumblr wordt vooral ingezet door Simone Eckhardt, directeur van SPOTS. Ze schrijft hier opinie stukken. Het is lastig om via de andere social media kanalen nuance aan te brengen in complexe vraagstukken. Iets dat we proberen te ondervangen middels Tumblr.

Facebook	https://www.facebook.com/stichtingspots
Twitter	https://twitter.com/stichtingspots
YouTube	https://www.youtube.com/user/stichtingspots
Linkedin	http://www.linkedin.com/groups/SPOTS-bescherming-bedreigde-katachtigen-4506499
Pinterest	https://www.pinterest.com/stichtingspots/
Instagram	https://instagram.com/stichtingspots/
Tumblr	http://stichtingspots.tumblr.com/

Presentaties

Dit jaar gaf Simone Eckhardt namens SPOTS diverse presentaties op middelbare scholen en op het voortgezet onderwijs. Eind december gaf ze een presentatie bij Burgers' Zoo die druk bezocht werd. Haar presentatie ging over het Walt Disney gevoel dat wij, in haar ogen, vanuit het Westen vaak hebben naar wildlife. Dit leidt er toe, dat we dieren te rooskleurig gaan zien. En dus niet begrijpen dat mensen die moeten samenleven met wildlife, er niet blij mee zijn. Het leidt er ook toe dat we in toerisme excursies willen doen die tegennatuurlijk zijn voor de dieren zelf, zoals knuffelen of wandelen met leeuwen.

Afbeelding: presentatie Simone bij Burgers' ZOO

Werving en Pr

In onze optiek zijn fondsenwerving, voorlichting en pr nauw met elkaar verbonden. Pr blijft belangrijk voor de naamsbekendheid van SPOTS, de door haar ondersteunde katachtigen en projecten wat uiteindelijk moet leiden tot meer fondsen. Maar wat ook moet leiden tot meer bewustwording. Onbekend maakt immers onbeminde. Omdat we zo min mogelijk overhead kosten willen maken, heeft SPOTS tot op heden nooit een grote direct mailing of ander betaald reclame medium ingezet. Enige medium waar we soms werken met betaald adverteren is Facebook. Getracht wordt echter vooral om via netwerk, via internet of via een ludieke actie, free media publicity te krijgen.

Het is altijd het streven van Stichting SPOTS om jaarlijks een ludieke actie te organiseren. Insteek: op een ludieke wijze aandacht proberen te genereren voor de Big Cats.

World Wildlife Day

Op 3 maart is het altijd World Wildlife Day maar ditmaal stond deze geheel in teken van de wilde katachtigen. Wij vonden dus dat we hier 'iets' mee moesten doen en benaderden ook het Wereld Natuur Fonds NL. Zij zijn immers actief op de tijger, wij op de andere katachtigen. Het lag in de verwachting dat ook zij aandacht zouden vragen op deze dag en dus stelden wij voor om gezamenlijk op te trekken.

Dat resulteerde in een ludieke actie in Amsterdam. Modellen van onze partner PromoVision Models werden gebodypaint en in een etalageruit gezet. De slogan was 'poezen in de uitverkoop' om zo aan te geven dat het water aan de lippen staat van vele katachtigen. Focus was op de tijger (vanuit WNF) en cheeta, luipaard en leeuw (SPOTS). De actie haalde de nodige media aandacht zoals plaatsing in de Telegraaf en Parool.

Abbeelding: aandacht voor de actie in het Parool

Acties Vakantiebeurs en Schiphol

Zowel tijdens de Vakantiebeurs (Utrecht) als tijdens de drukste periode op Schiphol, trokken we, net als vorig jaar, op met World Animal Protection en AAP om aandacht te vragen voor dierenleed in toerisme.

Tijdens de Vakantiebeurs werden op een videozuil, deze drie uitingen vertoond.

Tijdens de drukste week op Schiphol (eind juli, 1^e week augustus) hebben we wederom samen met World Animal Protection en stichting AAP, een campagne ontwikkeld. Op een groot digitaal scherm werden elke minuut, uitingen getoond van excursies met wilde dieren, die bekend staan om het dierenleed erachter. De uitingen waren zoals die op de Vakantiebeurs, alleen dan in het Engels. Deze campagne heeft enorm veel aandacht vanuit de pers gekregen.

Geschreven media

Jabula

In mei 2018 werden we benaderd door een 'klokkenluider'. Armand was de voormalige verzorger van leeuw Jabula; een leeuw die in Zuid-Afrika gefokt was. Hij maakte als geen ander duidelijk hoe de fokindustrie van leeuwen in elkaar zit en gaf de zieke industrie een gezicht. Jabula werd op jonge leeftijd verwijderd van zijn moeder zodat hij ingezet kon worden als knuffelwelp voor toeristen. Toen hij hiervoor te oud (gevaarlijk) werd, is hij verkocht aan een opkoper. Hij kwam terecht in een leeuwen slachterij waar hij dagen in een klein hok zat zonder eten en drinken.

Uiteindelijk werd hij gedood en gevild en werd zijn skelet geëxporteerd naar Azië waar het verwerkt wordt in medicijnen. Zie voor meer informatie over deze fokindustrie en de bottenhandel, verderop in dit jaarverslag pagina 32.

We verstuurden een persbericht maar helaas kreeg het verhaal geen aandacht van de reguliere media. Wel mocht SPOTS directeur Simone Eckhardt een artikel plaatsen in zowel Columbus als Hart voor Dieren die beiden een grote oplage hebben.

Afbeelding: artikel over Jabula in Hart voor Dieren, oplage 150.000. Het artikel werd ook op social media geplaatst met bereik van zo'n 320.000

Reisorganisatie Koning Aap/Shoestring benaderde ons voor hun Familiereizen Magazine. Daarin worden hun familiereizen op een inspirerende manier uitgelicht. Het magazine is gericht op zowel de ouders als de kinderen en heeft een oplage van 80.000. Zij boden ons een gratis pagina aan waarbij we mensen konden voorlichten over knuffelfarms.

Afbeelding: publicatie in Familiereizen Magazine

Ook Felikat, de Nederlandse vereniging van Fokkers en Liefhebbers van Katten, benaderde ons. Felikat werd in 1934 in Rotterdam opgericht en is de oudste kattenvereniging van Nederland. De vereniging kent veel leden en een veel gelezen clubblad. Hierin kwam prominent aandacht voor SPOTS, zie afbeelding hieronder.

Prins Petfoods, een grote fabrikant van o.a. kattenvoer, maakte een documentaire over de verschillen en overeenkomsten tussen wilde katten en onze huiskat. Ook hierin werd SPOTS belicht,

<https://www.youtube.com/watch?v=rIaJPSxa77A&list=PLaqXBTIdUCvd5VyoETwwFaTEuYnYs2ioR&index=14>

Reismagazine Columbus

Eind 2016 werd Simone Eckhardt gevraagd om vaste columniste te worden bij Columbus Reis Magazine. Dit is een groot, toonaangevend reismagazine in Nederland. In haar column schrijft Simone over haar ervaringen binnen SPOTS maar ook over lastige natuurbeschermingskwesties. Zoals jacht en knuffelfarms. Dit is voor ons een hele mooie manier om een breed publiek te bereiken. Columbus heeft een oplage van 38.000 door Nederland en België. Simone doet dit onbezoldigd maar zoals gezegd, bereiken we hier veel mensen mee die buiten onze 'reguliere' achterban horen. In 2018 verschenen er weer diverse columns van haar die gingen over natuurbescherming, haar belevenissen tijdens werkbezoeken en over knuffelfarms.

Een overzicht van de media uitingen (tv en radio) uit 2018 zijn te vinden op ons YouTube kanaal,

https://www.youtube.com/playlist?list=PLaqXBTIdUCvf6CF_CHB_60T-ePA2LcYQ

(tv) spots

In 2017 begonnen wij met de ontwikkeling van een nieuwe tv spot. Die is in 2018 afgerond en vervolgens aangeboden als stopper bij diverse omroepen. We hebben diverse spotjes: van 10, 15, 20 en 30 seconden in de hoop dat ze zo beter inzetbaar zijn als stoppers. Via ons YouTube kanaal is het algemene spotje hier te zien,

<https://www.youtube.com/watch?v=yvnObqoU9jY&list=PLaqXBTIdUCvd5VyoETwwFaTEuYnYs2ioR&index=10>

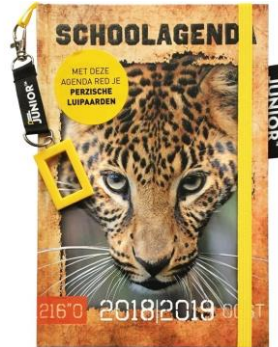
We ontwikkelden ook een spotje specifiek gericht op knuffelfarms, ook in diverse seconden. Deze is hier te zien,

<https://www.youtube.com/watch?v=Cdi9ofQTZUs&list=PLaqXBTIdUCvd5VyoETwwFaTEuYnYs2ioR&index=9>

Het spotje wordt regelmaat vertoond op o.a. de RTL zenders en wordt ingezet als stopper (dus geen kosten voor ons).

Overig

National Geographic Junior geeft jaarlijks een schoolagenda uit. Een gedeelte van de opbrengsten doneren zij aan een stichting die zich inzet voor de kat die in die agenda centraal staat. Dat was voor dit jaar de panter/luipaard. Een gedeelte van de opbrengsten (EUR 3000) werden gedoneerd aan SPOTS en wij doneerden dat aan Iranian Cheetah Society (ICS); een project dat wij ondersteunen die zich inzet voor de cheeta en panter (Persian leopard) in hun land. Naast de opbrengsten zorgt deze agenda uiteraard ook voor veel aandacht.

Afbeelding: de NGJ agenda 2018

Onverwachte media aandacht ontvingen we doordat een Frans gezin besloot uit te stappen in de verblijven van cheeta's in Safaripark Beekse Bergen. De beelden gingen viral en haalde wereldpers. Dit leidde dat ook tot aandacht voor SPOTS. Zo waren we te zien in Editie NI, <https://www.youtube.com/watch?v=Y1qPTmOu--w&list=PLaqXBTIdUCvd5VyoETwwFaTEuYnYs2ioR&index=8>

Samen met Safaripark Beekse Bergen organiseerden we naar aanleiding van dit incident het event 'knuffelen met cheeta's'. Modellen van PromoVision Models waren daarbij aanwezig alsook vrijwilligers van SPOTS om mensen uit te leggen dat op de foto gaan met deze dames wel goed was maar dat het niet de bedoeling was om met wilde dieren te knuffelen. Ook deze actie riep de nodige media aandacht op.

Afbeeldingen: het ludieke evenement 'knuffelen met cheeta's' leverde de nodige aandacht op

Google Ads

In 2011 diende SPOTS een aanvraag in bij Google Ads voor gratis adverteren. Deze is goedgekeurd waardoor SPOTS nu via google gratis advertenties kan plaatsen.

Google Ads heeft zijn beperkingen. Omdat wij er niet voor betalen, worden wij altijd overtroefd als andere organisaties wel betaalde advertenties plaatsen. Bijvoorbeeld het item 'vrijwilligerswerk in het buitenland' waar veel professionele organisaties betaalde advertenties voor plaatsen. Vandaar dat wij ons vooral richten op advertenties die te maken hebben met spreekbeurtmateriaal en specifieke info over een katachtige. Op die manier hopen wij mensen toch naar onze site te krijgen. Het blijkt dat dit werkt; vele aanvragen voor spreekbeurtmateriaal worden inmiddels gedaan.

III. Bestaande relaties onderhouden en uitbouwen

Veel Stichtingen zijn grotendeels afhankelijk van subsidies. Zeker gezien de bezuinigingen op subsidies, is SPOTS altijd de mening toegedaan dat het belangrijk is om zelf "de broek te kunnen ophouden". Daarnaast geloven wij meer in de kracht van donateurs en adoptie ouders omdat zij ook echte ambassadeurs voor de dieren kunnen zijn. Subsidies geven vaak grote sommen gelds maar dragen niet echt bij aan vergroting van bewustwording bij het grote publiek. Daarnaast zijn het eenmalige bedragen waar je dus nooit op kunt bouwen. Last but not least: subsidie-aanvragen gaan vaak gepaard met enorm veel papierwerk. Daarvoor hebben wij als SPOTS de mankracht simpelweg niet.

Subsidies zijn dus een tak van sport die SPOTS nooit heeft aangeboord. Liever richt SPOTS zich op relaties waarmee een duurzame band opgebouwd kan worden. Dit levert lang niet altijd direct fondsen op voor SPOTS. Nog sterker; de lobby die SPOTS in diverse takken uitvoert, kost de Stichting geld. Toch is een lobby in onze ogen een belangrijke pijler voor onze Stichting. Door bijvoorbeeld te lobbyen in de reisbranche voor negatieve beleidslijnen aangaande knuffelfarms, dragen wij direct bij tot grondige veranderingen die vooral het dier de leeuw (gefokte en wild) ten goede komen.

De reiswereld en knuffelfarms/canned hunting

Stichting SPOTS staat officieel voor Save and Protect Our TreasureS maar heeft daarnaast nog andere betekenissen. Zo staat spots ook voor "plekken" in de wereld. Daarmee bedoelt SPOTS dat zij aandacht wil vragen voor en voorlichting wil geven aan die plaatsen in de wereld waar daadwerkelijk iets aan natuurbescherming wordt gedaan.

Onze aandacht gaat hierbij vooral uit naar leeuwen en cheeta's en minder naar tijgers. Dit heeft meerdere oorzaken. Ten eerste zijn wij vooral actief in Afrika en hier wordt de leeuw (alsook de cheeta) op grote schaal gefokt voor commercie. Hoewel je op knuffelfarms in Afrika soms ook tijgers tegenkomt, is dit minimaal in vergelijking met het aantal gefokte leeuwen en cheeta's (twee van onze focusdieren). Ook omdat de leeuw 1 van onze focusdieren is, en deze fokindustrie een impact heeft op wilde leeuwen, richten wij ons in deze campagne vooral op leeuwen. Tot slot krijgt de tijger al enorm veel aandacht van andere stichtingen wereldwijd. Het is niet zo zinnig om in te zetten op een onderwerp als anderen dit al doen. Leeuwen en cheeta's blijven echter vaak onderbelicht. Vandaar dat onze focus in de campagne vooral ligt op leeuwen en cheeta's.

Op veel plaatsen in voornamelijk Zuidelijk Afrika worden jonge welpen zoals leeuwen, cheeta's, luipaarden en soms zelfs tijgers ingezet om toeristen en vrijwilligers te trekken (tijgers komen van nature niet voor in Afrika). Hierbij worden vaak diverse verhalen verteld bijvoorbeeld dat de welpjes wees zijn en moeten worden opgevangen en dat ze later worden uitgeplaatst in de vrije natuur. Een ander verhaal is dat deze dieren onderdeel zijn van een fokprogramma om zo deze ernstig bedreigde diersoorten te kunnen ondersteunen. De dieren zouden, bij het volwassen worden, terug worden geplaatst in het wild of naar een Reserve gaan. Heel vaak kloppen deze verhalen niet.

Het is natuurlijk vreemd als er altijd welpjes zijn om mee te knuffelen (waar zijn al die moeders dan) en uitplaatsing in het wild is vrijwel een onmogelijkheid. De dieren zijn te zeer gewend geraakt aan mensen en zouden het simpelweg niet overleven in het wild. Daarnaast is er voor de wilde dieren al geen leefruimte. 1 Van de grootste bedreigingen voor de wilde leeuw is juist dat er te weinig leefgebied voorhanden is. Er is dus geen ruimte voor tamme (doorgefokte) leeuwen.

De realiteit is dat veel van deze dieren onderdeel zijn van een industrie die gemakkelijk geld wil verdienen. Dieren worden systematisch gefokt zodat er altijd jonge welpen aanwezig zijn voor de toerist/vrijwilliger. Het is de vraag wat er met deze welpen gebeurt als ze eenmaal volwassen zijn geworden en niet langer knuffelbaar. Leeuwen, luipaarden en tijgers worden onbetrouwbaar na ca. twee jaar. Wil je ze dan nog inzetten voor toerisme, dan zul je ze moeten verdoven of ont-klauwen. In Afrika kiest men er voor om de dieren die ouder (gevaarlijk) worden, te vervangen door nieuwe (jonge) dieren. Daarvoor moet op grote schaal gefokt worden om te zorgen dat er altijd welpen voorhanden zijn. Alleen al in Zuid-Afrika leven er daarom anno 2018 meer dan 10.000 gefokte leeuwen. Ter indicatie: in het wild leven er ca. 2800 leeuwen in dit land. Het moge duidelijk zijn dat deze aantallen gefokte dieren nooit uitgeplaatst kunnen worden in het wild.

Veel van deze dieren komen terecht in de Canned Hunting industrie. Dit is een specifieke vorm van jacht waarbij een jager van dichtbij een dier kan doodschieten omdat het dier is opgesloten en niet kan vluchten. De jager weet dus dat hij altijd prijs schiet (vandaar de naam canned hunting/ingeblikt jagen) en besteld vaak een specifiek dier vooraf. Vooral voormalige knuffelwelpen zijn geschikt voor deze canned hunting omdat ze gewend zijn geraakt aan mensen en dus gemakkelijk benaderbaar. Canned hunting is dus iets anders dan 'regulier' jagen. Enkele filmpjes over canned hunting zijn te zien op ons YouTube kanaal, https://www.youtube.com/playlist?list=PLaqXBTldUCvf5BcZ_ZgmT4PtsIZmE80 -

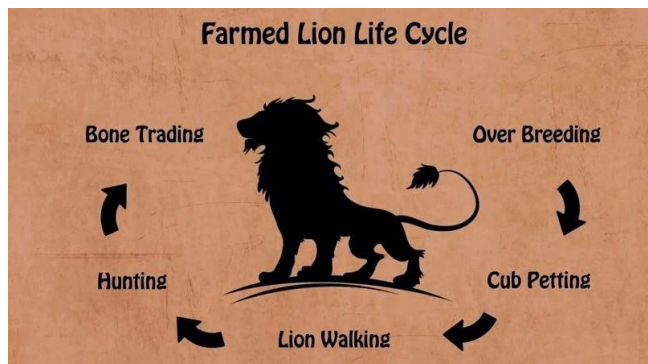
In diverse documentaires is de link tussen enkele bekende knuffelfarms en canned hunting, vastgelegd.

Hoewel SPOTS zich vooral richt op de dieren in het wild, zijn wij enkele jaren geleden begonnen met voorlichting over knuffelfarms en Canned Hunting. Dat heeft meerdere oorzaken. Allereerst omdat het fokken van leeuwen voor deze industrie in onze ogen volstrekt onethisch is. Maar daarnaast hebben knuffelfarms regelmatig behoefte aan 'vers' bloed en het is bekend dat hiervoor regelmatig dieren uit het wild worden gehaald. Om zo nieuwe genen aan de gefokte leeuwen te kunnen toevoegen.

Een nieuw, verontrustend verschijnsel is de opkomende handel in leeuwenbotten voor de farmacie industrie in Azië; traditionele Chinese medicijnen (TCM). Van oudsher worden hier lichaamsonderdelen van de tijger in verwerkt waar allerlei helende kwaliteiten aan worden toegekend. Maar omdat de tijger in het wild praktisch is uitgestorven, wordt het dier ook steeds beter beschermd. Het wordt lastiger om zijn 'lichaamsonderdelen' te verkrijgen en dus wordt er gezocht naar alternatieven. Die wordt o.a. gevonden in de leeuw omdat dit dier, anatomisch gezien, het meest lijkt op de tijger. Van alle grote katten is de leeuw het minst beschermd, zeer waarschijnlijk omdat hij te gewild is in de trofeejacht. Als hij een hogere beschermingsstatus krijgt, wordt handel (waar jacht onder valt) lastiger. En dus krijgt de leeuw die hogere status niet alhoewel dit wel logisch zou zijn gezien afnemende aantallen.

Er is dus een verontrustende tendens te zien waarbij leeuwenskeletten vanuit Afrika geëxporteerd worden naar Azië. In eerste instantie worden hiervoor (legaal) de gefokte leeuwen van Zuid-Afrika voor gebruikt. Maar door de handel zien we nu ook dat wilde leeuwen gewild zijn en steeds vaker slachtoffer van illegale stroperij waarbij lichaamsonderdelen verwijderd zijn. Wat duidt op vraag vanuit Azië.

Afbeelding: de levenscyclus van een gefokte leeuw

De meeste jagers van Canned Hunting komen uit de VS. Hier is in 2017 een nieuwe wet ingevoerd. Trofeejacht, aldus de VS, kan van belang zijn voor natuurbescherming. Omdat het bijvoorbeeld geld oplevert dat ingezet kan worden om de lokale bevolking te compenseren of om gebieden beter te beschermen tegen bijvoorbeeld stroperij. Maar, aldus de nieuwe wet, degene die een trofee wil invoeren moet dan ook bewijzen dat deze jacht heeft bijgedragen tot die natuurbescherming. De gefokte leeuwen van Zuid-Afrika worden door de VS niet gezien als natuurbescherming. Aldus hen leveren de gefokte leeuwen alleen geld op voor de fokkers maar draagt de industrie niets bij aan bescherming van het dier in het wild of aan meer tolerantie van wildlife bij de lokale bevolking. En daarom is invoer van zo'n trofee van een gefokte leeuw, niet langer toegestaan in de VS. Dat heeft geleidt tot een enorme afname van de jagers aan dit soort jacht uit de VS en zij waren juist de grootste afnemers. De fokkers van Zuid-Afrika zien zich nu dus geplaagd voor het feit dat ze moeten investeren (leeuwen voeren/fokken/medicatie/hokken etc) maar ze krijgen er te weinig inkomsten voor terug, aldus hen. Voor hen is de export van leeuwenbotten een goed alternatief.

De regering van Zuid-Afrika ziet daarom handel in de export van skeletten van gefokte leeuwen. Onder het mom dat de vraag er nu eenmaal is, levert ze skeletten van gefokte leeuwen. Ze verschuilt zich erachter dat door de gefokte leeuw in te zetten, ze ervoor zorgt dat de wilde leeuw beschermt wordt voor de vraag vanuit Azië.

Het aantal kilo leeuwenbotten dat vanuit (vooral Zuid) Afrika wordt geëxporteerd naar Azië, neemt gigantisch toe. Zoals ook de vraag. De Regering in Zuid-Afrika heeft aangegeven dat ze de gefokte leeuw voor deze toenemende vraag wil inzetten. Tijdens de CITES top in 2016 kreeg het land formeel het recht een quota in te stellen voor skeletten van gefokte leeuwen die naar Azië geëxporteerd worden. Dat quota werd in 2016 800 en in 2017 1500 (later terug gebracht naar 800 skeletten).

Hoewel Zuid-Afrika dus stelt dat dit de wilde leeuw niet bedreigt, opent ze in onze ogen echter ook de poorten naar de wilde leeuw. Boeren met leeuwen op hun land, zien nu immers handel. Waar ze voorheen wellicht nog dachten om contact op te nemen met een natuurbeschermingsorganisatie bij het signaleren van leeuwen, worden ze nu in verleiding gebracht het dier gewoon te doden omdat het geld oplevert. Daarnaast wordt in Azië meer geloof gehecht aan botten van 'wilde' dieren. Kortom: knuffelfarms en canned hunting vormen ook een gevaar voor de wilde leeuwen.

afbeelding: de export van leeuwenbotten naar Azië neemt enorm toe

Last but not least: knuffelfarms en de verhalen van dit soort projecten over wat zij (zogenaamd) doen voor natuurbescherming, trekt geld weg van projecten die daadwerkelijk aan natuurbescherming doen. Het is dus belangrijk om de consument in Nederland te wijzen op de nadelige kanten van knuffelfarms en Canned Hunting.

Het thema knuffelfarms is eigenlijk alleen door SPOTS opgepakt. Andere stichtingen die zich bezighouden met dit onderwerp, richtten zich in eerste instantie vooral op canned hunting. Wat veel mensen echter niet beseffen is dat de meeste leeuwen worden gefokt voor de toerist. Niet iedere gefokte leeuw eindigt in de canned hunting of bottenindustrie. En toch blijft men doorfokken omdat toerisme vele malen meer geld oplevert. Zoals gezegd waren er in 2018 naar schatting zo'n 10.000+ gefokte leeuwen in Zuid-Afrika. De verwachting is dat dit er in 2020, 15.000 tot 20.000 zullen zijn. De enige reden waarom men zo blijft doorfokken is de toerist en vrijwilliger. Zoals gezegd is de canned hunting gedaald. Ook de export van skeletten is gelimiteerd: op jaarlijkse basis mag Zuid-Afrika van CITES 800 skeletten uitvoeren. Toch blijft men doorfokken. En dat komt maar door 1 ding: de vraag naar interacties vanuit toeristen en vrijwilligers.

Dat doen men alleen omdat er zo gigantisch veel geld te verdienen is met dit dier in het toerisme. Gemiddeld betaalt de toerist zo'n EUR 25,- voor een fotomoment en EUR 125,- voor een wandeling met leeuwen. Dat betekent dat een gefokte leeuw, ingezet in het toerisme, al snel enkele tienduizenden euro's kan opleveren. Ter vergelijking: een leeuw kun je in de canned hunting 'al' afschieten voor EUR 5000. Dit illustreert nog eens hoeveel geld er vooral verdiend wordt door de dieren in te zetten in toerisme.

Voor een wandeling met leeuwen betaal je al snel EUR 125,- per persoon

Sinds onze lobby is dit een onderwerp waar we steeds meer mee bezig zijn geweest. Dat is simpelweg omdat wij de expert zijn geworden in Nederland op dit onderwerp. Mensen weten ons te vinden als ze publicaties of uitzendingen zien over knuffelfarms. We besteden dus veel tijd aan het benaderen van organisaties om bijvoorbeeld te protesteren tegen allerlei uitingen waarbij knuffelfarms gepromoot worden.

De insteek van SPOTS om te lobbyen in de reiswereld leidt niet concreet tot geldelijke inkomsten voor SPOTS. Sterker: het 'kost' ons geld. Toch denken wij dat het terecht is hier energie (en geld) in te steken. Dit omdat knuffelfarms en canned hunting zoals gezegd een wereld van ellende herbergen voor de gefokte leeuwen maar ook een gevaar zijn voor de wilde leeuwen. Neveneffect is dat door touroperators en consumenten te attenderen op "onze" projecten, dit hen meer geld oplevert. Wat daadwerkelijk ten goede komt aan natuurbescherming. Dit zijn ook de berichten vanuit Afrika. Sinds SPOTS lobbyt zijn er meer bezoekers vanuit Nederland naar hun projecten gekomen.

Touroperators hebben een belangrijke rol te vervullen. Ecotoerisme is booming business. Zij kunnen hun klanten attenderen op de aanwezigheid van deze knuffelfarms (en de mogelijkheid van Canned hunting) en ze wijzen op verantwoorde projecten. Om die reden is SPOTS in 2009 reeds begonnen met het benaderen van touroperators die zich richten op Afrika. In de daarop volgende jaren is daar een vervolg op ingezet. Er is een speciale werkgroep binnen SPOTS actief (werkgroep te benaderen touroperators). Zij heeft als taak om elk jaar opnieuw touroperators te benaderen. Met hen met wie reeds contact is, is dit een jaarlijks contactmoment. We mailen hen dan de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar op het vlak knuffelfarms/canned hunting zoals nieuwe onderzoeken en publicaties. Deze werkgroep zoekt ook actief naar nog niet benaderde touroperators om bij hen het gegeven knuffelfarms onder de aandacht te brengen. Daarnaast is de werkgroep actief op allerlei andere vlakken rondom toerisme zoals het onderhouden van contact met de organisatie MVO (die ook een tak heeft die zich bezighoudt met verantwoord toerisme), World Tourism Organization, journalisten etc. Bij alle partijen wordt het gegeven knuffelfarms regelmatig onder de aandacht gebracht.

In 2013 werd SPOTS benaderd door de ANVR: <https://www.anvr.nl/default.aspx> Dit is de branche organisatie van reisorganisaties in Nederland; zo'n 250 reisorganisaties zijn hierbij aangesloten waaronder grote zoals TUI. In navolging van hun Engelse collega's de ABTA, wilde het ANVR richtlijnen opstellen aangaande dieren in toerisme. De bedoeling was dat er beleidslijnen worden opgesteld die nageleefd gaan worden door de reisbranche (de bij de ANVR aangesloten reisorganisaties; dat zijn er meer dan 250). In 2014 en 2015 is een vervolg gemaakt in de gesprekken met de ANVR over richtlijnen in toerisme aangaande dierenwelzijn. SPOTS was naast World Animal Protection, IFAW, AAP en Dierenbescherming, een gesprekspartner (nb AAP en de Dierenbescherming zijn in 2014 gestopt met deze gesprekken wegens tijdnoed en andere prioriteiten).

De insteek voor SPOTS was dat er negatieve richtlijnen moesten komen aangaande knuffelen/wandelen met roofdieren zoals leeuwen. SPOTS heeft hiertoe sterk gelobbyd en ook voorstelteksten opgesteld en ingediend. Ze heeft ook actief bijgedragen aan de ontwikkeling van een training voor reisorganisaties. De richtlijnen en training zijn door de ANVR in 2014 en 2015 intern besproken en aangenomen. In januari 2016 werden de richtlijnen officieel gelanceerd op de Vakantiebeurs.

Scholen voortgezet onderwijs

Uiteindelijk willen wij als SPOTS een beleidsverandering 'bottom up'. We willen dat de toekomstige beleidsmakers, reisleiders en andere medewerkers binnen het toerisme, bekend zijn met het gegeven knuffelfarms en canned hunting. Als daar een besef komt over dit verschijnsel, wordt ons werk immers alleen maar gemakkelijker en hoeven wij minder energie te steken in dit onderwerp. Vandaar dat wij actief bezig zijn met het geven van voorlichting op toeristische scholen en/of dier gerelateerd onderwijs, om lesmateriaal te ontwikkelen rondom dit onderwerp. De contacten zijn hiervoor in 2014 en 2015 gelegd en dit is verder uitgebreid in 2016 en 2017, nadat de richtlijnen dierenwelzijn in toerisme, binnen het ANVR gepubliceerd werden.

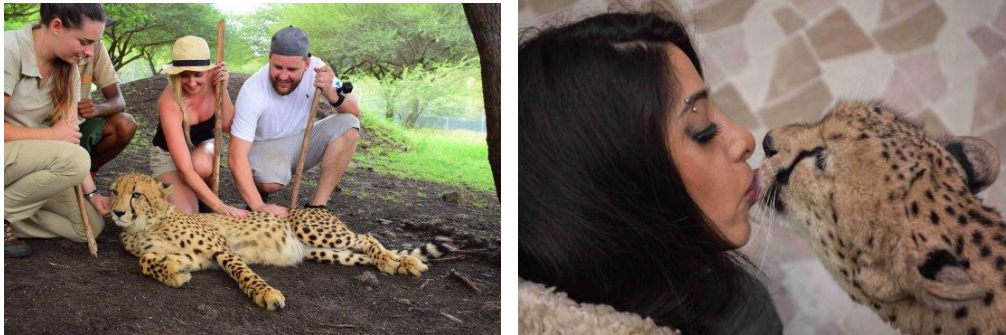
Inmiddels zijn op belangrijke scholen de richtlijnen geïntegreerd. In dat kader geeft Simone Eckhardt ook regelmatig gastcolleges op scholen. De scholen die de richtlijnen reeds hebben opgenomen zijn: Stenden University, Saxion, In Holland, HAS, NHTV en enkele Helicon afdelingen, Universiteit Wageningen en TIO. Met andere scholen zoeken wij actief contact om ook hen de richtlijnen op te laten nemen. Het BUAS (voormalige NHTV) liet eind 2017 filmpjes opnemen van Simone Eckhardt over het werk van SPOTS en knuffelfarms (en dieren in toerisme). Vanaf 2018 worden deze filmpjes standaard vertoont aan honderden studenten.

Om de richtlijnen goed en blijvend onder de aandacht van scholen te houden, was het een wens van SPOTS om jaarlijks tot een congresdag te komen. Waarbij duurzaamheid in toerisme centraal staat en waarbij dan ook structurele aandacht wordt gegeven aan de richtlijnen van de ANVR aangaande (wilde) dieren in excursies. De lobby is in 2017 doorgegaan en heeft uiteindelijk in 2018 geleid tot nationale Congresdagen. Nederland is opgedeeld in drie regio's (Noord/Midden/Zuid) waarbij de belangrijkste toeristische scholen zijn aangesloten. Tijdens deze dagen gaat het over duurzaamheid in toerisme maar prominente aandacht is er voor wilde dieren in toerisme. In het ochtendgedeelte werd er aandacht besteedt aan knuffelfarms en canned hunting en werd ook de documentaire Blood Lions vertoont die de fokindustrie inzichtelijk maakt. In de middag waren er diverse workshops waaronder eentje van Simone van SPOTS. De congresdagen waren een succes en zullen een vervolg vinden in jaarlijks terugkomende congresdagen.

Onderzoek Saxion

Als stageopdracht heeft een student van Saxion een onderzoek voor SPOTS uitgevoerd. Dit was in samenwerking met onderzoekster Esther van der Meer. SPOTS is van mening dat media (print, social en tv) een impact heeft op de perceptie van mensen. Bijvoorbeeld; als we steeds beelden zien van mensen die met leeuwen wandelen, leidt dit ertoe (is althans de mening van SPOTS) dat mensen dit soort excursies ook normaal gaat vinden.

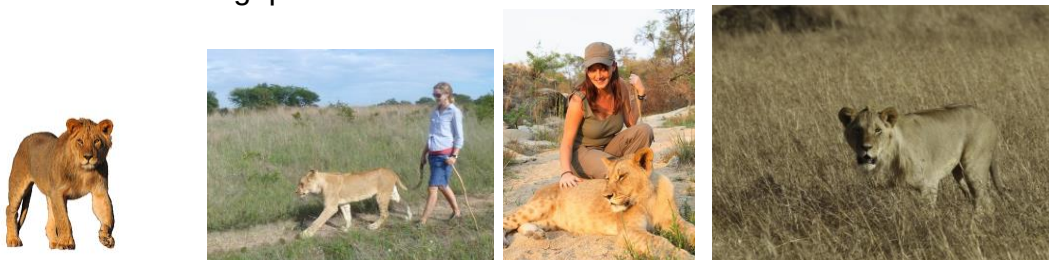
Dit heeft enorme gevolgen zoals een rücksichtslose industrie die geldelijk gewin wil maken over de rug van deze dieren. Maar ook voor de dieren in het wild heeft het impact. De cheeta bijvoorbeeld wordt in (social) media vaak afgebeeld als 'tam'. Dit zorgt voor een vraag naar deze dieren, om ze als huisdier te houden. Daarom is er een levendige illegale handel in cheeta's waarbij welpen uit het wild worden geroofd en worden geëxporteerd naar veelal het Midden Oosten. Wij denken dat door afbeeldingen waarbij je mensen met in dit geval, cheeta's, ziet, de perceptie wordt gevormd dat deze dieren niet gevaarlijk zijn. Met alle gevolgen van dien.

Afbeelding: wij denken dat door excursies waarbij je met dieren in interactie kunt staan, mensen eerder geneigd zijn te denken dat dit 'leuke' huisdieren zijn. Met alle gevolgen van dien. Ook denken wij dat door afbeeldingen in (social) media, een verkeerde perceptie kan ontstaan van wilde dieren

Dat is wat we dachten maar er was nog nooit onderzoek naar gedaan. En dus hebben wij dit onderzocht. Eind december gingen we met een aantal vrijwilligers en studenten de straat op. Op mensen te interviewen. Aan hen werden foto's getoond variërend van dieren in het wild tot aan foto's waarbij je dieren in interactie zag met mensen. Als focusdieren namen we de leeuw, cheeta en caracal; dieren die veelvuldig in Afrika worden ingezet in interacties.

Onderzoekster Esther van der Meer is vervolgens in 2018 aan de slag gegaan met de analyse van de enquêtes en heeft naar aanleiding daarvan een wetenschappelijk artikel geschreven. Uiteindelijk is dit artikel aanvaard door het wetenschappelijke platform PLOSone en in 2019 gepubliceerd.

Afbeeldingen: foto's van de leeuw die gebruikt werden voor het onderzoek. Een neutrale (1), een foto waarbij er geen directe interactie is (2), 1 met directe interactie (3) en een foto van het dier in het wild (4). Naast de leeuw werden er ook vier verschillende foto's gebruikt van de cheeta en caracal.

Media code

In 2017 waren er weer diverse tv-uitzendingen te zien waarbij geknuffeld of gewandeld werd met leeuwen. Elke keer na zo'n uitzending, zoekt SPOTS het contact op met de desbetreffende uitzender. Echter, het leed is in zulke gevallen vaak al gebeurt. Miljoenen mensen hebben de uitzending gezien en zijn wellicht op ideeën gebracht.

Vandaar dat, aldus SPOTS, ook hier grondiger naar het probleem gewerkt moet worden.

SPOTS wilde daarom pro actief de media benaderen met de vraag of we niet tot een media code konden komen aangaande uitzendingen waarbij wilde dieren in interactie treden met mensen. Omdat SPOTS alleen bezig is met wilde katachtigen, maar ook ander dierenleed nog regelmatig voorbij komt op televisie (bijvoorbeeld olifantenritten), heeft zij met haar idee andere stichtingen benaderd. De vraag was vanuit SPOTS of wij gezamenlijk belangrijke tv producenten konden benaderen met de vraag om een media code. World Animal Protection en Stichting AAP zijn hierop aangehaakt. De eerste interne gesprekken en voorstellen voor zo'n code werden in 2017 gevoerd alsook in 2018. Het gaat enorm langzaam maar we gaan ervan uit dat we in de nabije toekomst gaan komen tot een media code. Omdat dit 1 van de belangrijkste producenten is, gaan we er ook vanuit dat dit voorbeeld in heel tv land overgenomen zal worden. Met die code willen we dan ook andere organisaties benaderen zoals reclamebureaus.

Ook dit is weer zo'n punt waar we als SPOTS voor staan. Wij willen niet alleen een mening ventileren over een onderwerp. We willen dan ook dit onderwerp vanaf de bodem aanpakken zodat er veranderingen van bottom-up plaatsvinden. Dat hebben we gedaan middels richtlijnen in de reiswereld waardoor er nu standaard geen 'foute' excursies meer worden aangeboden via de bij de ANVR aangesloten reisorganisaties. Maar we denken ook dat als mensen via de media, continue beelden zien van interacties tussen mens en dier, dit leidt tot de perceptie dat dit normaal is. Met als mogelijke gevolgen: de hang naar excursies die dit soort interacties aanbieden alsook de perceptie dat deze dieren niet gevaarlijk zouden zijn en dus mogelijk ook geschikt om als huisdier te houden. Zo'n vraag kan leiden tot illegale handel (zoals we zien bij cheeta's) waarbij dieren uit het wild worden weggeroofd. Door aandacht op scholen, via campagnes en via een media code, werken we aan de basis om dit soort uitwassen te voorkomen. Zodat er bij mensen in brede lagen bewustwording ontstaat dat dit niet ok is en ons werk dus wordt vergemakkelijkt en zelfs gestopt kan worden.

Afbeelding: samen met AAP, World Animal Protection en VierVoeters werden de eerste stappen gezet voor een voorstel media code. VierVoeters is in een later stadium afgevalen doordat ze andere prioriteiten hadden.

Overige punten jaarplan 2018

In de jaarplannen 2018 hadden we naast onze vaste pijlers nog de volgende specifieke speerpunten opgenomen:

1. Verdere lobby rondom de bottenhandel in leeuwen
2. Verder bouwen aan het thema 'knuffelfarms' en werken aan netwerken binnen het voortgezet onderwijs om lesstof over dit onderwerp op te nemen. Om zo bottom-up beleid te implementeren
3. Doorzetten van een mediaplan: het ontwikkelen van een 'code of conduct' voor tv-omroepen aangaande programma's waar wilde dieren ingezet worden als entertainment
4. Opzetten van enkele (voorlichtings)campagnes;
  - om aandacht te vragen voor de ANVR richtlijnen het liefst in samenspraak met partners. SPOTS' insteek zal zijn aandacht voor knuffelfarms
  - Uitgebreide viering van World Wildlife Day 2018 (3 maart) die dit jaar in teken staat van de grote, wilde katachtigen
  - Indien mogelijk, acties op World Lion Day (10 augustus), Werelddierendag (4 oktober) en World Cheetah Day (4 december) om aandacht te vragen voor deze specifieke dieren en de projecten die zich voor hen inzetten
5. Ontwikkelen van nieuwe tv- en radio spots
6. Verdere oriëntatie documentaire over onze focusdieren en problematiek daar omheen

1. Verdere lobby rondom de bottenhandel in leeuwen

Het is duidelijk dat de illegale handel in lichaamsonderdelen van dieren enorm toeneemt, ondanks dat er vele miljoenen gestoken worden in de bestrijding ervan. De meeste gestroopte handel gaat naar Azië (schubben van pangolins, leeuwenbotten, ivoor van de olifant en hoorn van de neushoorn) waar deze lichaamsonderdelen veelal verwerkt worden in traditionele medicijnen en/of medicinale wijn. In het najaar van 2018 hoorden wij over het besluit van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) om traditionele medicijnen, waartoe ook traditionele Chinese medicijnen (TCM) behoren, op te nemen in hun International Classification of Diseases (ICD). Wij hebben niets tegen traditionele medicijnen maar wel tegen het gegeven dat in TCM veel lichaamsonderdelen van (bedreigde) dieren worden verwerkt. Dit brengt vele diersoorten naar de rand van de afgrond, de neushoorn is hiervan het bekendste voorbeeld. Maar ook de pangolins en 'onze' katten worden op grote schaal gebruikt in TCM.

China heeft jaren gelobbyd voor deze opname en gaf ook duidelijk aan hierin een 'goedkeuring' te zien van TCM en door de opname ook een groei hiervan te verwachten. Zij heeft er nooit een geheim van gemaakt dat ze TCM als exportmiddel ziet. Een opname betekent in onze ogen dus ook een reële verwachting van groei van TCM en dus meer druk op diersoorten. Vandaar dat wij vonden dat we hiermee aan de slag moesten. Eind 2018 zijn we begonnen met een inventarisatie van partijen die hierin met ons wilden optrekken. Zo werd het uiteindelijk een initiatief van de GlobeGuards, een platform van stichtingen in Nederland waarbij ook SPOTS is aangesloten. SPOTS is vervolgens gaan inventariseren in het buitenland of er andere stichtingen waren die wilden aansluiten.

Onze insteek was dat tijdens de nationale vergadering van de WHO in mei 2019, duidelijk de zorg werd uitgesproken vanuit diverse Regeringen over de mogelijke impact van dit besluit op bedreigde diersoorten.

We gingen er niet van uit dat we de opname zouden kunnen tegenhouden. China heeft jaren gelobbyd voor de opname die voor hen cruciaal is. China is een wereldmacht met enorme economische kracht; veel landen liggen al in hun invloedssfeer en die landen zullen zich zeker nooit tegen China uitspreken. Maar we wilden wel dat het besluit niet zonder slag of stoot genomen en geaccepteerd zou worden. We wilden vanuit Nederland dat in ieder geval onze Regering tijdens die vergadering haar zorg zou uiten. Vandaar dat SPOTS ook eind 2018 begon met een lobby in de politiek.

Eindresultaat: het eindresultaat werd pas in 2019 bekend dus meer daarover in het volgende jaarverslag. Maar goed om te melden dat er vanuit de Tweede Kamer uiteindelijk een motie is aangenomen waarbij de Nederlandse Regering haar zorg moest uitspreken over de opname van TCM in de ICD met betrekking tot de impact die dit zou kunnen hebben op vele diersoorten. SPOTS heeft aan de basis gestaan van deze motie ingediend door Partij Voor De Dieren.
<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2019Z09716&did=2019D19852>

2. Verder bouwen aan het thema 'knuffelfarms' en werken aan netwerken binnen het voortgezet onderwijs om lesstof over dit onderwerp op te nemen. Om zo bottom-up beleid te implementeren

Dit punt heeft volle aandacht gekregen en er is ook het nodige bereikt. Zie pagina 32 van dit jaarverslag.

Eindresultaat:

De belangrijkste scholen voor toerisme hebben de richtlijnen van de ANVR aangaande dieren in toerisme in hun lesstof geïntegreerd en daarbij is speciale aandacht voor knuffelfarms en SPOTS.

Simone Eckhardt geeft regelmatig gastcolleges op deze scholen. En heeft voor het BUAS (voormalige NHTV) videoclips opgenomen die jaarlijks getoond worden aan honderden studenten.

De lobby aangaande nationale congresdagen van toeristische scholen op het thema duurzaamheid, met daarbij speciale aandacht voor dieren in toerisme, hebben geleid tot nationale congresdagen waarbij de belangrijke toeristische scholen betrokken zijn. (Wilde) dieren in toerisme zijn hierbij een belangrijk onderdeel.

Middels diverse campagnes alsook media uitingen, hebben wij ook dit jaar weer veel aandacht gevraagd voor knuffelfarms.

3. Doorzetten van een mediaplan: het ontwikkelen van een 'code of conduct' voor tv-omroepen aangaande programma's waar wilde dieren ingezet worden als entertainment

Zie pagina 37 van dit jaarverslag.

Eindresultaat: het proces gaat enorm traag maar de belangstelling vanuit de media voor zo'n code, is er wel degelijk. Voor 2019 bouwen we dus gewoon verder.

4. Opzetten van (voorlichtings)campagnes.

- om aandacht te vragen voor de ANVR richtlijnen liefst in samenspraak met onze partners . SPOTS' insteek zal zijn aandacht voor knuffelfarms
- Uitgebreide viering van World Wildlife Day 2018 (3 maart) die dit jaar in teken staat van de grote, wilde katachtigen
- Indien mogelijk, acties op World Lion Day (10 augustus), Werelddierendag (4 oktober) en World Cheetah Day (4 december) om aandacht te vragen voor deze specifieke dieren en de projecten die zich voor hen inzetten

Zie pagina 27 van dit jaarverslag.

Eindresultaat:

- We hebben samen met World Animal Protection en stichting AAP campagnes gevoerd op de Vakantiebeurs en Schiphol.
- Samen met het Wereld Natuur Fonds NI hadden we een ludieke actie op World Wildlife Day
- We hebben geen actie gevoerd op specifieke dagen zoals World Lion Day, Werelddierendag en/of World Cheetah Day. Maar met onze actie in samenwerking met Safaripark Beekse Bergen in juli dit jaar, hadden we wel weer een gelegenheid om aandacht te vragen voor de katachtigen en het fenomeen knuffelfarms.

Alle acties hebben de nodige media aandacht bereikt.

5. Ontwikkelen van nieuwe tv- en radio spots

Zie pagina 29 van dit jaarverslag.

Eindresultaat:

Er zijn diverse stoppers ontwikkeld die ook op de televisie te zien zijn.

6. Verdere oriëntatie documentaire over onze focusdieren en problematiek daar omheen

Dit jaar zijn er diverse gesprekken geweest met producenten en filmmakers om te kijken of we tot een documentaire konden komen. Onze insteek was divers: zo wilden we een documentaire waarbij mensen konden zien dat het samenleven met wildlife, zoals mensen in Afrika moeten doen, leidt tot veel 'problemen'. En dat we teveel met een Westers vingertje wijzen en met een roze bril kijken naar wildlife. Echter, begin 2018 kwam de film Trophee naar buiten die veel aspecten die wij ook wilden belichtten, al aanstipte.

Mede ook door privé omstandigheden van betrokken geïnteresseerden, is dit verder blijven liggen. Vanuit ons is er zeker nog interesse om zo'n documentaire te ontwikkelen maar het zal niet meer prominent worden opgenomen in een jaarplan .

Financieel jaarverslag 2018

Voor het uitgebreide financieel jaarverslag 2018, verwijzen wij u naar onze website, het kopje verantwoording, <http://stichtingspots.nl/over-spots/verantwoording/>

Hieronder volgt een overzicht van de door ons overgemaakte gelden in 2017 naar door ons ondersteunde projecten alsmede uitgaves aan onze eigen voorlichtingscampagnes.

* Cheetah Conservation Fund	11.500
* Africat North	42.254
* Africat	4.500
* N/a'an ku sê project	3.200
* Iran Future for leopards	1.200
* Desert Lion Project	1.000
* Rustenburg wildlife centre (Mufasa)	1.600
* Voorlichtingscampagnes Nederland en buitenland ea	25.509
	=====
	<u>90.763</u>

Nb diverse inkomsten bestemd voor uitbetaling in 2018, werden door ons pas in 2019 ontvangen. Zo was er EUR 12.000 bestemd voor N/a'an ku sê en EUR 7000 voor Africat North (beiden uitbetaald in 2019) .

Vooruitblik 2019

Wij geloven dat mensen die geïnteresseerd zijn in de wilde katachtigen, van ons bestaan weten. Hieruit moeten we wellicht concluderen dat ons plafond qua particuliere fondsen, veelal bereikt is. Hoewel wilde katten door veel mensen bewonderd worden, is het wel een hele specifieke groep dieren. Doneren is vaak behouden aan mensen die hart hebben voor deze specifieke groep dieren of met een hart voor Afrika. Wat ons werk verder bemoeilijkt is dat het gaat om dieren in 'Verwegistan'. Mensen die niets hebben met Afrika of onze dieren, zullen minder snel geneigd zijn te doneren aan SPOTS. Daarnaast is ons verhaal vaak 'lastig'. We hebben het over soortbehoud en dat is voor veel mensen toch vaak wat abstract.

Maar, en daar zijn we heel trots op. We zijn in staat gebleken met relatief minieme middelen, veel op de kaart te kunnen zetten. Het hele thema knuffelfarms en canned hunting is door SPOTS in Nederland op de agenda gezet. Met als mooie resultaat dat in de reisbranche in 2016 richtlijnen opgenomen zijn waarin ook knuffelfarms worden meegenomen als zijnde negatief. En waarin dit onderwerp in 2018 is opgenomen in de lesstof van veel scholen die bezig zijn met toerisme en/of dieren en waarbij gestart is met landelijke congresdagen op de belangrijkste toeristische scholen met o.a. dit thema. Wij weten zeker dat dit zonder SPOTS niet bereikt was. De lange lobby heeft zijn vruchten afgeworpen. Deze lobby heeft ons geen geld opgeleverd en zelfs geld gekost. Maar de winst is niet in cijfers uit te drukken. We zijn er nog niet. De plannen van Zuid-Afrika om op grote schaal door te gaan met de fok van leeuwen alsook hun plannen om de botten van deze dieren te exporteren naar Azië, zijn erg zorgelijk. Met heel veel mogelijke impact op de wilde leeuwen. Wij zullen dus in de komende jaren als SPOTS verder moeten inzetten op wegen om de Regering van dit land, onder druk te zetten. Hiertoe zal samenwerking met anderen noodzakelijk zijn. En dit geeft direct ook meer tijdsinvestering in lobby en werk achter de schermen.

Wat verder een zorgwekkende ontwikkeling is in het thema knuffelfarms, is dat de tendens lijkt te verschuiven naar de cheeta. Dit dier blijft een beetje verscholen zeker ook omdat een cheeta veelal langer in te zetten is als toeristische attractie. We zien dus een duidelijke toename van cheeta interacties in Zuid-Afrika. Dat betekent hoogstwaarschijnlijk dat we op dit soort interacties breder moeten gaan inzetten. Zeker omdat door de perceptie dat cheeta's 'tam' zijn, veel dieren uit het wild geroofd worden en geëxporteerd naar veelal het Midden Oosten. En dit heeft impact op de wilde cheeta.

SPOTS zet dus zaken op de agenda. Zoals het dier de leeuw. Middels een continue stroom van aandacht onder andere middels specifieke acties, aandacht op onze social media en websites en door de media te blijven bestoken met artikelen en persberichten, proberen wij dit dier te agenderen. Hoewel wij verwachten (en hopen) dat in de loop der tijd, andere stichtingen dit dier ook als focuspunt gaan nemen, zijn wij blij dat we dan een aanjagersrol hebben kunnen spelen. Het kan niet zo zijn dat de leeuw, na de tijger, de tweede iconische kat is dat het wereldtoneel dreigt te verlaten. Het blijft nodig om blijvend aandacht te vragen voor dit dier.

Daarnaast hebben we met onze geldelijke ondersteuning, een verschil kunnen maken buiten Nederland. Door onze steun hebben diverse projecten cameravallen kunnen aanschaffen en educatiematerialen kunnen ontwikkelen. Door onze steun kon Africat North wederom veekralen bouwen waardoor ze op meer steun van de boeren kan rekenen. Hard nodig want veel leeuwen worden (illegaal) gedood in het human/wildlife conflict.

Door de steun van SPOTS heeft deze organisatie sinds 2010 al meer dan 30 veekrallen kunnen bouwen. We hebben daarnaast diverse GPS collars kunnen bekostigen voor hen. Tot op heden zijn er 20 leeuwen van GPS voorzien en die zijn bijna allemaal bekostigd door SPOTS en haar sponsors. Ook het door ons ondersteunde N/a'an ku se heeft met onze hulp luipaarden van GPS kunnen voorzien en kunnen vrijlaten. Daarnaast hebben wij voor hen 20 cameratraps kunnen aanschaffen waarmee ze meer onderzoek kunnen doen naar de aanwezigheid van wildlife op hun diverse dependances.

Afbeelding: door de hulp van SPOTS kon N/a'an ku se meerdere luipaarden van GPS collars voorzien

Wij zijn er trots op dat wij als kleine stichting, een verschil hebben kunnen maken. Met relatief minieme geldmiddelen maar met maximaal enthousiasme. Dat was niet mogelijk geweest zonder onze trouwe achterban, netwerk en vrijwilligers!

In 2019 zullen we uiteraard nog steeds uitgaan van groei. Het is belangrijk om onze achterban te behouden zodat we in ieder geval kunnen vasthouden aan onze belangrijkste pijler: consolideren van een vaste basis. Verder is het belangrijk om onder de aandacht te blijven; al is het maar om mensen er van bewust te maken en of te houden, dat vele wilde katachtigen met uitsterven worden bedreigd. Dus ook in 2019 blijft ludieke profilering belangrijk.

Een specifiek punt van aandacht de komende jaren is ook Iran. Het land waar nog de laatste aantallen Aziatische cheeta's leven. Eind 2017 kwamen officiële aantallen naar buiten; naar schatting leven er nog maar zo'n 50 cheeta's in dit land. Als Stichting die ooit is opgezet voor de cheeta, doet dit nieuws pijn. En het is ook iets wat we niet zomaar kunnen laten gebeuren; de cheeta in Iran die uitsterft. Vandaar dat Simone Eckhardt eind 2018 plannen maakte om naar Iran te reizen. Om te inventariseren wat de stand van zaken is maar vooral ook; inventariseren wat wij als SPOTS nog kunnen doen. Iran is een enorm lastig land om fondsen voor te werven en om voor te lobbyen. Als je dit wilt doen, betekent dit direct veel tijdsinvestering. Hoewel we die ruimte eigenlijk niet hebben, kunnen we ook niet zomaar 'niets' doen. Vandaar dat een reis naar Iran belangrijk is in 2019 alsook het maken van plannen om de cheeta in dit land voor uitsterven te behoeden.

Voorlichting is belangrijk voor onze stichting. En het bewijs hoe belangrijk dit kan zijn, wordt door bovenstaande bevestigd. Zolang mensen niet weten dat knuffelfarms een gevaar voor (wilde) dieren zijn, zullen ze deze plaatsen blijven bezoeken. Als mensen niet weten dat de leeuw met uitsterven wordt bedreigd, kunnen ze niets doen om het tegen te gaan. Uiteindelijk is voorlichting, bewustwording, het sleutelwoord. En dat is dan ook iets waar we als SPOTS op zullen blijven inzetten.

Namens de wilde katten willen wij een ieder bedanken die heeft bijgedragen tot verbreding van naamsbekendheid, die een donatie heeft gedaan of op een andere wijze geholpen heeft. Zonder u kunnen wij ons werk, namens hen, niet doen.....

Simone Eckhardt
Directeur Stichting SPOTS

Destroyed buildings can be rebuilt; destroyed works of art may possibly be replaced by new creations; but every animal and every flower which becomes extinct is lost forever in the most absolute of all death

Joseph Wood Krutch

Stichting SPOTS

(Save and Protect Our TreasureS)

LP van Mallandstraat 46

4754 AP Stampersgat

Telefoon: 06-40947232

Email: info@stichtingspots.nl

Website: www.stichtingspots.nl / www.knuffelfarms.nl

Handelsregister KvK West Brabant 20114314

Bankrekeningen

4611235 (algemeen):

IBAN: NL90INGB0004611235.

BIC: INGBNL2A.

4496284 (adoptie):

IBAN: NL58INGB0004496284.

BIC: INGBNL2A.

Social Media

Facebook <https://www.facebook.com/stichtingspots>

Twitter <https://twitter.com/stichtingspots>

YouTube <https://www.youtube.com/user/stichtingspots>

Linkedin <http://www.linkedin.com/groups/SPOTS-bescherming-bedreigde-katachtigen-4506499>

Pinterest <https://www.pinterest.com/stichtingspots/>

Instagram <https://instagram.com/stichtingspots/>

Tumblr <http://stichtingspots.tumblr.com/>